

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrisori neferoate nu se
 primesc.
 Manuscrise nu se returnează.
INSERATE
 se primesc la Administrațiunea în
 Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
 În Viena: la M. Dukas Nachf.,
 Nux. Augenthaler & Emeric Les-
 ner., Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppelk.
 În Budapesta: la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bernat, Iuliu
 Leopold (VII. Erszébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie garmond pe o coloană 10
 bani pentru o publicare. Pu-
 blicări mai dese după tarifă
 și învoială. — **RECLAME** pe
 pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminecă 43).

„GAZETA“ iese în Ne-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr-ii de Duminecă 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr-ii de Duminecă 3 fr. pe an.
 Se primumeră la toate ofi-
 ciele poștale din țară și din
 afară și la 3-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30. etagiu
 I. Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dănuș în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-
 plar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 234.—Anul LXVII.

Brașov, Vineri 22 Octomvrie (4 Noemvrie).

1904.

De peste Ocean.

„Jou may be proud of your
 nationality and costumes“.
 Walter Terill.

(a) Cuvintele din fruntea acestui
 articol le-a adresat judecătorul de
 pace Walter Terill din Homestead
 Pa către președintele societății ro-
 mâne „Vulturul“ în ajunul Rusaliilor
 din anul acesta.

Românii emigrați adevă în di-
 feritele orașe ale Americii de Nord,
 după-ce prin munca istovitoare de
 peste săptămână și-au agonisit cele
 trebuințose traiului și au dovedit
 că sunt cei dintâi la muncă între
 diferitele popore emigrate, s'au gân-
 dit să aranjeze o petrecere, la care
 să se veselască după obiceiul lor de
 acasă.

Au lăpădat deci costumul de fa-
 bria și au îmbrăcat frumosul port
 românesc și s'au prins în horă. În
 pauză șese feciori voinici au jucat
 „Călușerul“ și „Bătuta“, apoi au e-
 secutat diferite cântece, între cari și
 „Deșteptă-te Române“ — ér Ame-
 ricanii, cari asistau la această petre-
 cere, au rămas uimiți de ordinea și
 buna cuviință a acestor lucrători și
 încântați de frumusețea jocurilor, și
 a cântecelor românești. Cu această
 ocaziune a rostit judecătorul Terill
 acele cuvinte memorabile, cari pe
 românește însemnă: „Puteți fi
 mândri de naționalitatea și obiceiuri-
 rile D-vostre“.

Fără să avem declarația jude-
 cătorului american, noi scieam dina-
 inte, că Românii pe cari sôrtea i-a
 silit — căci bucuroși nici unul n'a
 luat drumul pribegiei — să trecă
 Oceanul, nu vor fi nici pe continen-
 tul străin de cât ceea ce au fost și
 acasă, adică un element de ordine,
 sirguitor, cruțator, respectuos față
 cu legile — dér mai pe sus de toate
 iubitor de limbă, obiceiurile stră-
 moșesci și de legea părinților lor.

Nici-odată n'am îndemnat pe

nimeni să părăsască glia moș-stră-
 moșilor și de câte-ori primim câte
 o veste de la frații noștri din Ame-
 rica, ne înduioșăm, sciindu-i așa de-
 parte. Induioșarea noastră însă nu e
 înduioșarea celui cu inimă slabă, care
 se topește de dorul fratelui îndepăr-
 tat, ci este înduioșarea dictată de
 rațiunea calculătoare, care scie, că
 aici în această țară este lipsă de toate
 brațele Românilor și de toate cape-
 tele luminate, de toate inimile entu-
 siaste. Aici zac de două mii de ani
 osămintele anteceserilor noștri și a-
 vem convingerea, că tot aici ne va
 fi și viitorul, sperăm că mai bun de
 cum ni-a fost trecutul.

Odată însă având de a ține cont
 de faptele implinite, trecem peste
 înduioșarea momentană și ne oprim
 la faptul îmbucurător atât de clas-
 sic exprimat de acel American cu
 sânge rece: „Puteți fi mândri de
 naționalitatea și obiceiurile d-vostre“.

La muncă biruitori și răbdurii,
 la petrecere chibzuiți și cuviincioși,
 la spriginirea cauzei naționale soli-
 darii și energici, frații noștri de peste
 Ocean de multe-ori ne-au făcut mân-
 găiere și ne-am bucurat din inimă,
 vedându-i manifestându-se și cu oca-
 siunea aniversării lui Ștefan cel
 Mare printr'un cablogram adresat la
 Putna.

Durerile și asupririle Români-
 lor „de la vatră“, cum dic ei, le
 resimt și ei, și precum se vede din
 corespondența, ce o publicăm în nu-
 mărul de astăzi, nu i-a lăsat indifé-
 renți nici atentatul cel mai nou
 ce se plănuiește împotriva limbei și
 autonomiei noastre bisericesci. Ei
 adună tocmai acuma subscrieri pen-
 tru un protest, ce au de gând să-l
 lanseze contra proiectului lui Ber-
 zeviczky.

Nu mai puțin îmbucurătoare este
 scirea ce ni-se comunică tot în co-
 rrespondența de astăzi și care ne
 anunță că frații noștri din America

au hotărît să-și zidescă în Cleveland
 o biserică. Unii sunt câte de 10 ani
 pe acolo și în acest timp n'au avut
 privilegiu să asiste la o liturghie, ne-
 cum să fi primit sf. taină a cumine-
 căturei, după cum se cuvine unui
 creștin măcar odată pe an.

Urmând așa, și rămânând cre-
 dincioși limbei și legii părinților,
 Românii din America vor dovedi,
 că sunt vrednici de lauda judecăto-
 rului din Homestead și de dragostea
 frățească cu care îi îmbrățișem noi
 „cei de la vatră“.

Revistă politică.

Brașov, 21 Octomvrie v.

Dieta ungară a avut o pauză
 de patru zile. Ea își va reincepe
 mâne ședințele. În timpul acesta de
 pauză, s'a răspândit în presa ma-
 ghiară fel de fel de sciri despre pla-
 nurile guvernului și despre acțiunea,
 ce are de gând s'o pornescă opoziți-
 unea pentru a zădărnici acele planuri.
 Se asigură, că în conferența de ađi
 a partidului guvernamental, minis-
 trul președinte Tisza își va motiva
 propunerea de *revisuire a regulamen-
 tului camerei*, pe care și-a prezentat-o
 deja dietei. De altă parte se afirmă,
 că decă până la finele lunii Noem-
 vrie nu-i va succede contelui Tisza
 a încheia un compromis cu opozi-
 ționea, va cere de la dietă o în-
 demnitate bugetară pe timp de 3
 luni, cu scop de a pute să *dissolve*
camera. După o altă combinațiune
 Tisza n'ar avé de gând să *dissolve*,
 ci să *amâne* camera. În timpul cât
 dieta va fi amănată, guvernul ar în-
 cheia convențiunea comercială cu
 Germania și se va îngriji apoi, ca
 să între în pactări noué cu kossut-
 hiștii pentru a-și asigura acțiunea
 de *revisuire* în dietă.

Proiectul de reformă școlară al
 ministrului Berzeviczy prezentat deja
 dietei unguresci, a provocat o *viud*
*nemulțumire și idignare în sinul națio-
 nalităților nemaghiare din Transilvania*
și Ungaria. Capii bisericelor nema-
 ghiare au adresat guvernelor repre-
 zentațiunii de protestare împotriva
 celei mai noué lovituri, ce se pregă-
 tesce a-se da școlilor și autonomiei
 bisericesci, — fapt, care face, ca
 presa șovinistă maghiară să-și des-
 carce fulgerile și tunetele contra na-
 ționalităților. În zilele din urmă a
 sosit vestea, că și episcopii sêrbî din
 Ungaria au hotărît să protesteze îm-
 potriva proiectului de maghiarizare,
 să-și ridice cuvântul în camera ma-
 gnaților și să voteze contra. E vorba
 chiar să se convóce mai multe adu-
 nări bisericesci sêrbesci, ba și o
 mare adunare a întregii metropolii
 sêrbesci în Carlovêț, în care să se
 dea pe față marile îngrijiri, ce i-a
 cuprins pe Sêrbî în fața nouéi lovi-
 turi din partea guvernului unguresc.

Săptămâna trecută s'au petrecut
 în *viața politică a Bucovinei* unele e-
 venimente, cari par a prevesti o eră
 nouă și mai liniștită în afacerile
 bucovinene, după multele certe și fre-
 cări din trecut. Asocierea deputați-
 lor dietali liberali-democrați, din care
 fac parte și deputații români așa
 numiți „democrați“ și cari consti-
 tue majoritatea în dieta Bucovinei,
 au încheiat cu minoritatea dietală,
 din care fac parte deputații români
 aleși în proprietatea mare, un „*acord*
politic“ și astfel au votat unanim în
 ședințele dietei din săptămâna tre-
 cută mai multe proiecte de legi în-
 semnate, între cari statutul pentru
banca țării, regularea *salarelor învêta-
 torescî*, ér asupra altor trei proiecte,
 cari se vor vota zilele aceste și a-
 nume privitoare la *desființarea domeni-
 ilor boieresci*, *reforma legi-or comunale* și
reforma electorală, au ajuns de aseme-
 nea la o înțelegere.

FOIELTONUL „GAZ. TRANS.“

Nunta țărănescă.

De Gr. N. Coatu.

Tare-i bine, când se întâmplă în ma-
 hala flăcău sau fată mare; căci mai târziu
 sau mai degrabă, trebuie să fie nuntă, la
 care privind și-se înveselește inima și faci
 mult haz de obiceiurile ce au țărani la
 astfel de ocazii; obiceiuri păstrate și apu-
 cate de la bunici și răsbunici, variind după
 localitate. Voiți descrie cum se fac nuntele
 țărănesci în satul Banca din județul Tutova.

* * *

Indată ce tinerii, adică flăcăul și fata,
 s'au înțeles și s'au învoit să se unescă și
 să petrecă restul vieții împreună, își arată
 părinților, planul lor. Decă și dintr'o parte
 și din tr'alta părinții se unesc cu ideele
 tinerilor, treaba îi gata. Întâmplându-se să
 nu convină părinții din diferite împrejurări,
 atuncea îi bucluc, totuși fiind la mijloc
 voința tinerilor, rar se întâmplă să nu-se

facă trăba. De se întâmplă că părinții flă-
 căului vrău și ai fetei nu, cei dintâi se
 folosesc de două mijloce și anume:

Intâiu: Trimit la părinții fetei o fe-
 meie mai bătrână s'au vr'un moșneag cin-
 stit și din cei care le umblă gura ca me-
 lița și te farmecă cu vorba. Femeia sau moș-
 négul acesta se numesce „Staroste“. Să
 pune starostele cu gura pe părinții fetei,
 mai ales pe lângă tată și tocându-i la cap
 și ađi și mâne, înșirându-le câte-s în lună
 și în sóre, căci dá, vorba ceea: „nuntă fără
 minciună și mórte fără pricină nu se póte“
 și trebuie să-i înduplice. Pentru serviciul
 ce face starostele, decă reușesce, la totă
 urma primesce drept mulțumire, de la mi-
 resă un prosop*) frumos, țesut în patru ițe
 și cusut cu arniciu roșu.

Al doilea: Decă starostele nu reușesce,
 flăcăul se înțelege cu fata si într'o nópte
 o fură de la părinți și o duce la dânsul
 acasă. Mai cârtesc părinții fetei, mai stau
 supărați, mai nu sciu ce; însă, stăruid
 mai némurile, mai mahalagiul, o iartă. În

*) ștergar.

casul acesta, totul îi pe gustul lor. Dau ca
 zestre numai ce vor vroii dânsii, nu ceea
 ce cere fata sau flăcăul. De se întâmplă că
 după nuntă fata să n'o ducă tocmai bine
 cu bărbatul, n'are obraz să se mai jelu-
 escă la părinți căci ei muștrând-o îi dic:

— N'ai ce căuta la noi; nu ne-ai as-
 cultat; și-am spus că-i un réu și și dintr'un
 soiú nu tocmai, tocmai. Acuma înghite și
 tacl. „Cum își așterne omul așa dórme“. —
 Tot asemenea muștră și pe flăcăul, părinții,
 când ia vr'o fată fără voia lor, și când se
 întâmplă să fie rea.

Tot de-auna îi bine ca fiul să asculte
 de părinți, fiind-că ei, nici odată nu le do-
 resc réul. Chiar în cărțile bisericesci scrie:
 „Binecuvântarea părinților întăresce casa
 filor“. Asemenea nu-e bine ca un părinte
 să-și dea fata cu sila după un flăcău care
 nu-i place și nu-l iubesc și nici un flăcău
 să fie silit a lua o fată care nu-i place,
 căci atunci, urându-se unul pe altul, casa
 lor nu mai póte fi casă și traiul lor traiú.

În asemenea casuri nici nunta n'are
 haz din cauză că tinerii, fiind luați fără
 voie, se uită unul la altul ca dracul la tă-

măe; ér norodul care ia parte la nuntă
 vorbesc numai pe socotela lor. Mulți, chiar
 la câte-va zile după nuntă apucă unul în-
 tr'o parte și altul într'alta.

Poporul cântă jalnic, durerea ce simte
 în inimă o fată dată cu sila după un flă-
 cău urât și pe care nu-l iubesc și care
 strigă în gura mare:

Geaba maică m'ai făcut;
 Mai făcut și mai crescut,
 Și mai dat după urât!
 Nu m'ai dat după cel drag
 Să-mi fie și'n lume larg;
 Ci m'ai dat după urât,
 Să-mi fie și'n pământ strămt!...

Atunci are nunta haz și atunci și-e
 drag să privesc, când se face cu voia ti-
 nerilor și a părinților.

Vara nu se prea fac nunți la sate;
 rar decă se întâmplă câte odată; dór vr'un
 țaran din cei chiaburii să facă; ci mai mult
 tómana și iarna în chișlegele Crăciunului,
 căci, atunci îi vinul în pivniță, porcul și
 pasările în ogradă și atunci, nici gospodării
 nu prea au trăbă, fiind timpul nepriincios
 pentru muncelc agricole; așa că pot nunti,

După noua reformă electorală numărul deputaților dietali se urcă de la 31 câți sunt acum, la 55, dintre cari 10 deputați se vor alege de nou creată curie a IV-a (curia generală) și 14 de către comunele rurale.

Fie împăcarea acesta un semn bun pentru o lucrare roditoare spre binele țării și a fraților noștri bucovineni.

*

Diplomația europeană a fost foarte agitată săptămâna aceasta de conflictul ce izbucnise între Rusia și Anglia. Acest conflict pare a fi aplanat. Atât Anglia, cât și Rusia s'au învoit, ca incidentul din marea de nord să fie supus judecării unui tribunal internațional.

Conform angajamentelor sale, Rusia a lăsat 4 ofițeri din flota baltică în orașul de port spaniol Vigo, despre cari se dice, că sunt vinovați de a fi provocat drama din marea de nord. Aceștia vor rămâne acolo tot timpul cât va dura ancheta internațională.

S'a întâmplat însă ceva surprinzător în această afacere. Acea divisiune a flotei rusești, care, sub conducerea amiralului *Rosdestvenski* rămăsese la Vigo, a plecat fără de veste. Faptul acesta a produs adevărată senzație, deoarece, după cum au fost scris diarele, în discursul său din Southampton ministrul președinte engles *Balfour* declarase, că această parte a flotei rusești nu va putea părăsi Vigo, până când ancheta internațională nu-și va fi încheiat lucrările.

Oficiul de externe engles publică acum un comunicat în care se constată, că *Balfour* n'a făcut în discursul său declarația amintită în sensul publicat în diare. Destul, că în urma scirei despre plecarea flotei rusești din Vigo, s'a răspândit zvonul, că flota engleză din Gibraltar s'a pus în stare de război, gata fiind a pleca în largul mării, ca să țină calea flotei rusești și s'o oprască în mersul ei. Faimele despre aceste pregătiri se desmint însă, dicându-se, că mișcarea flotei engleze nu e îndreptată în contra flotei rusești.

Mai adaugem, că flota rusă a primit ordin de la Petersburg să nu împiedece, nici să molesteze comerțul internațional în drumul său spre Extremul-Orient.

Ajutore pentru incendiați.

Pentru Românii nenorociți prin incendiu din comunele Cămpeni, (Munții apuseni), Ostrovul-mare (Hunedoara), Sotelec (Solnoc-Dăbăca) și Mădăraș (Sătmăr) — au mai intrat la Redacțiunea diarului nostru următoarele sume:

Din Cuciu de la d-l Dănilă *Munteanu* notar 14 cor.

Din Botiz-Ōșvarău de la d-l Dănilă *Napoianu* paroch, pentru incendiații din Mădăraș 10 cor.

La olaltă 24 cor.

Transport din Nr. dela 16 (29) Oct. 1738 cor. 53 bani.

Suma totală: 1762 cor. 53 bani.

Unificarea bisericilor în sf. Sinod al României.

Ședința de Lună a sf. Sinod al României, a fost foarte interesantă.

Sf. Sinod a discutat o nouă scrisoare a Patriarhului Ioachim al III-a, scrisoare în care se cere avisul Sinodului român asupra unificării cu biserica ortodoxă a bisericii anglicane și a bisericii catolicilor vechi, — precum și asupra unificării calendarului.

Cestiunea unificării bisericilor anglicană și catolică veche cu biserica ortodoxă nu este o cestiune nouă. Încă din anul 1874 s'au convocat o comisiune care să ducă la bun sfârșit acest desiderat, comisiune din care a făcut parte și repositul episcop *Melisedec*, d'ar desbaterile comisiunii n'au dus la nici un sfârșit.

Anglicanii și catolicii vechi țin ca să se unescă cu biserica ortodoxă, cu toate că luteranii și calvinii vor să-i atragă spre ei; ei țin să se unescă cu ortodoxii, pentru-că biserica lor se apropie de biserica ortodoxă mai mult decât luteranii și calvinii.

În timpul din urmă, anglicanii și catolicii vechi au cerut din nou Patriarhului, ca șef al ortodoxismului, să ridice cestiunea unificării bisericilor.

În ședința de Lună a Sinodului s'a discutat scrisoarea Patriarhului, prin care răspunde la scrisoarea sf. Sinod, adresată Patriarhului primăvara trecută și în care sf. Sinod dicea, că nu se opune unirei, însă nu cedeză absolut nimic nici din ritualul nici din dogmele bisericii ortodoxe din România.

În acea scrisoare, Patriarhul confirmă primirea răspunsului sf. Sinod, și mulțumesc pentru graba ce a pus de a trimite acest răspuns și adaugă, că ar fi bine să se delege de către fie-care sinod câte o persoană, pentru a se face un fel de consiliu, care să delibereze asupra cestiunilor, cari provocă neînțelegeri între biserici pentru unificarea lor.

Sinodul a decis, ca la această scrisoare să nu se răspundă.

De aceeași părere a fost și prim-ministrul *Sturdza*, care luând cuvântul a arătat, că nu este acum timpul pentru a se rezolvi asemenea cestiuni, și că, pentru rezolvirea lor, ar trebui să se ceară și avizul guvernelor țărilor în cari se profesază religiile anglicană și catolică veche; de aceea este mai bine, ca să nu se răspundă nimic scrisoarei trimisă de Patriarh.

Războiul ruso-japonez.

După scirile mai nouă, pe câmpul de război din Manciuria s'a început de câte-va zile o viață mișcare. În ziua de 31 Octombrie a fost o viață canonadă pe întreg frontul, care pare a fi începutul luptelor mari. Avangardele inimice s'au și ciocnit în mai multe puncte.

Diarul rus „*Brsevița Vjedomosti*” primesc din *Mukden* scirea, că la 31 Octombrie, Japoneseii au întreținut întreaga zi un violent foc din tunuri, fără însă a dobîndi un rezultat mai de seamă. Ei au atacat la mai multe puncte pozițiunile rusești, au fost respinși însă cu mari pierderi. Mai mult noroc au avut Japoneseii într'un atac îndreptat contra unei coline. Șese companii rusești luptau contra a două regimente japoneze. Atacul a fost deschis printr'un foc din tunuri. Companiile rusești și au pierdut jumătate din feciori, cu toate acestea și au susținut pozițiunile și au respins pe Japonesei.

„*Köln. Ztg.*” anunță din *Mukden*, că Japoneseii au primit în timpul din urmă trupe nouă în număr de cel puțin 50,000. În urma acestei întăriri de trupe, probabil, că *Kuropatkin* se va mărgini érași la defensivă, decât nu va primi curînd trupe prospete. Acesta o confirmă și diarul „*Rus*”.

De altă parte se anunță, că lui *Kuropatkin* i-a sosit un însemnat ajutor. Cea mai mare parte din armata rusă de la *Vladivostok* a sosit în Manciuria dimpreună cu generalul *Linevici*.

Despre sörtea *Port-Arthurului* nu se știe nimic pozitiv. Japoneseii susțin, că în zilele din urmă au dobîndit succese însemnate și că tot mai mult se apropie de inima cetății. Ei nădăjduesc, că în cele din urmă eroicul apărător al cetății, generalul *Stössel*, se va resgândi și că nu-și va jertfi până la unul ómenii săi, — adevărat se va preda.

De la Românii din America.

Cleveland, Ohio, 12 Oct. 1904.

Stim. D le Redactor! Subscrisul imi permit a Vă ruga respectuos ca să binevoiti a face loc în prețitul D-vóstré organ, următoarelor sciri din America:

Printre Românii emigrați în Statele-unite ale Americii de nord se observă de un timp încóce o mișcare, pe care imi țin de datorință a-o aduce și la cunoștința fraților de la vatră.

Cel ce scriu acestea, nu sunt de mult timp în America, d'ar am avut ocaziunea a cutriera multe localități locuite de Români, ba ași puté dice, că m'am învêrtit mai mult în localitățile, unde Românii se găsesc în număr considerabil.

Am căutat să mă interesez de aprópe de situațiunea lor de aici și m'am bucurat, vedându-i intrupați în societăți, și ajutându-se în casuri de suferințe.

Nu am scăpat nici o ocazie de a fi prezent la adunările, respective ședințele diferitelor societăți, unde am căutat să mă conving de felul lor de organizare.

Nu voiú arăta mersul și progresele diferitelor societăți, mă mărginesc a spune că stau pe base solide și că din când în când aranjază petreceri cu scopul măririi fondului, și la cari luând parte nu numai că găsim câteva óre de veselie, după atâta muncă grea, d'ar servim un scop nobil și care e spre binele nostru comun.

Ceea-ce mă face să scriu acestea, e de o însemnătate mult mai mare și sunt sigur, că ajungînd la urechile Românilor din patrie, nu le va procura de cât plăcere și în același timp se vor simți mândri de avîntul luat de frații lor emigrați.

Am d'is, că Românismul se manifestă mai mult ca ori când, și decât mă veți întreba că în ce fel, vă voiú spune că Românii din America voesc să aibă o biserică, și anume ridicarea ei e proiectată pentru o localitate, unde numărul Românilor e în preponderanță, anume orașul Cleveland din statul Ohio.

„*Clubul Român*” din orașul Cleveland, care și de altfel s'a format cu scopul de a lucra pentru ridicarea unei biserici naționale române, a convocat o adunare generală invitând, și pe Românii din alte orașe, cari s'au și grăbit a răspunde la apel prin participarea lor în număr considerabil, venind de prin *Pittsburg*, *Youngstown* etc.

Îndată după această consfătuire s'a organizat un comitet bisericesc și s'au pus bazele unor statute în sensul cărora se lucrăză deja cu mare sîrguință.

Aceste statute s'au strecurat deja prin sîta bunei chibzuirii a participanților la ședințele ce au urmat după convocarea primă, — s'au discutat pe deplin și nu le mai lipsesc, de cât aprobarea de către autoritățile în drept.

(Logodna s'a publicat într'un număr de *Duminea* al „*Gazetei Transilvaniei*” din anul 1902 sub titlul „O logodnă la țară”.)

* * *

Nunta la țară nu se face în altă zi de cât *Duminea*; rare ori se întâmplă să se facă câte odată și *Joia* și acesta se întâmplă atunci, mai ales, când e aprópe să se termine cășlegele. De obicei nunta, se face la trei săptămâni după logodnă. În acest timp mirele și mireasa își pregătesc cele trebuitoare pentru nuntă; își caută nași și tot în acest timp, mirele își scóte formalitățile cerute de lege, pentru-ca primarul în numele legii, să pótă pronunța căsătoria civilă. Fac mari pregătiri părinții, și dintr'o parte și dintr'alta, pentru nuntă, care ține trei zile; una la mirésă și două la mire.

Intru cât am fost la logodna lui *Neculai* a lui moș *Vasile* cu *Elena* a lui *Răducan*, a trebuit să iau și nunta de la început și s'o scot la sfârșit.

Sâmbătă, așa cam pe la prânzul cel mare, vîd că intră pe ușă *Ioan* fiacul cel mare a lui *Alecu Popa*, îmbrăcat în haine

de sêrbătoare; avînd la brâu o batistă mare de pânză albă, cusută frumos cu arniciu¹⁾ roș și negru și cu horboțică²⁾ lată pe la margini, legată de mirésă și în mână cu o sticlă cu vin alb, la gâtul căreia, era legat un smoc de busuio.

— Bună ziua! imi dize.

— Bună, să fie *Ioane*!... Hei, da ce, ai intrat în serviciu?...

— Apoi cam așa!... Ia cinstesc din sticla asta și poftim la nuntă.

— Da unde-i nunta?...

— Astăzi luăm mireasa și de aceea alaiul cel mare e la densa; la mire are să fie mâne și poimáne.

— Poftim la mire, ca împreună cu toții, să mergem la mirésă.

— Și cum vă numiți voi, aștia care chemați la nuntă.

— Apoi cum să ne numim? „*Vorniceii*”. Sărut mâna, d-le și rămâi sănétos.

— Mergi sănétos *Ioane*. Am să viu și eu.

Nu trecu mult și iacă și *Manolache*

¹⁾ fitău.

²⁾ cipcă.

Tacu, nunul cel mare împreună cu un alt vornicel; avînd fie-care câte o sticlă cu vin.

— Bună ziua d-le.

— Mulțumesc domnule *Manolache*!...

— Ia ia de oolea și di noroc, că d'oră sunt nun mare.

— Noroc să dea *Dumneșu*, domnule *Manolache*. Să trăești ani mulți și fericiți. Cum ai ajuns să cununi, să ajungi cu sănătate să și botezi. Trai bun tinerilor!...

— Vă mulțumesc; să dea *Dumneșu*.

Ședusem la masă și cum mâncasem nise varză fêrtă cu carne de porc și puțin ardeiată, mai că nu-mi mai venia să las sticla de la gură.

— Cred că ai să ne însoțesci d-le, la luatul miresei.

— Cum nu!... merg!...

— Atunci să ne vedem sănătoși; mă duc și pe la *Ioan Răuța*, să-l poftesc și pe densul.

— Se ne vedem cu bine d-le *Manolache*; mergi sănétos.

Era fudul și călca mândru răzăsoiu și se cunoșcea pe față că-i cu inima plină; căci cum fusese tómnă îmbelșugată, își umplură chimirul de parale.

M'am îmbrăcat mai bineșor; m'am mai dichisit cum se dice și m'am dus la mire.

Ce să veți?... *Ograda* gemea de lume. Se adunase de prin amêndoué mahalale. Doué caré cu câte patru boi, pline cu fete mari,

erau pregătite pentru adus zestrea. Un șirag de trăsuri de te sperai, fiind în frunte a nunului. Înaintea trásurilor peste trei-deci de călăreți, în mijlocul cărora era mirele,

avînd la drépta câte un vornicel. Mirele era îmbrăcat cu contoman de șaiac³⁾ blănit cu pecele de miei negri, care fiind deschiat la piept se vedea cămașa de borangie galben, cusută cu arniciu roș și negru și ilicil⁴⁾ de postav roș cadrilat cu șireturii negri, cu pantalon de satin negru cu lustru de par'că erau de mătásă, în picioare cu ciobote, cu călcăiele înalte și cu 22 de creți, ér în cap cu căciulă négră de astrahan, creță cum-i macul.

În mâna dréptă ținea biciul de mire, pe care îl avea de la moș *Vasile*, tatăl său, de pe când a fost și el mire.

³⁾ șaiac = pánură négră țesută în casă, séu la mánăstire. Din această pánură se fac și rasselé calugăresci.

⁴⁾ un fel de laibăr.

E interesant, că conform statutelor, preotului ce vom alege, îi este strict interzis de a primi vre-un salariu de la statul ungar, apoi trebuie să fie un om absolut, de bună conduită, și mai presus de toate trebuie să fie un bun și harnic luptător Român.

La una din adunările generale s'au și făcut deja donațiuni în sumă de aproape 500 dolari.

Inceputul e foarte bun și nu putem de cât să ne așteptăm la rezultate pe deplin satisfăcătoare.

Intr'adevăr, că scopul pe cât e de greu de realizat, pe atât este însă de măreț, și sperăm, că Dumnezeu atotputernic ne va ajuta, ca să ne vedem cât mai curând visul în fapt, — ceea ce ne va fi spre fala Românilor americani și mândria nămolului românesc.

Dă-mne! că în mare miserie ne găsim Românii de aici, lipsiți de preoți, lipsiți de orî-ce simț religios, suntem în stare a ne sîlbătăci cu timpul și a uita și de Dumnezeu, decă această stare ar mai continua.

Am remarcat pôte chiar la mulți creștini de-ai noștri o schimbare cu totul în ce privește sentimentul religios moral; altfel cred ar fi fost aceștia acasă, și tocmai contrarul ni-l înfățișează acum.

Tôte aceste provin de acolo, că fiind de 5—6, s'eu pôte 10 ani în America și de aceștia sunt cei mai mulți, el nu a mai avut ocazia a asista la un serviciu divin, și unde ascultând, s'eu pôte a se ruga și el; nu s'a mai spovedit, nu s'a mai cuminecat, conform regulilor noastre religioase, și nu trebuie să ne mirăm decă după vre-o deose an de ședere în străinătate, în completa uitare de sine, cum șic, s'eu nu ne mirăm, decă reintors în patrie va face același lucru, sub cuvânt, că în străinătate a stat atâta timp, unde nu a avut biserică nu a avut preot și totuși și-a făcut interesele, prin urmare la ce i-ar servi acestea acasă când e mai puțin spus primejdiilor, de cât aici, unde viața celor mai mulți nu e sigură, caracterul lucrărilor fiind din cele mai periculoase.

Mă mir, că consistorele noastre nu s'au gândit la situațiunea credincioșilor lor emigrați în America, soind că numărul acestora e considerabil.

Ar fi putut foarte bine să ne trimită, decă nu mai mulți cel puțin un preot de ocamdată, care să ne îngrijescă sufletește și moralicesce.

Nu trebuia de cât să ia informațiuni despre celelalte naționalități, cari se găsesc aici și ar fi aflat de sigur esemplu de urmat și preotul venit în mijlocul nostru ar fi realizat frumoase rîde ale muncii sale.

Dér e de prisos să mai facem aceste observări, fiind de altfel și prea târziu, de ore-ce după cum am arătat, noi ne-am în-

grijit înși-ne de a ne lega ranele și a ne ameliora durerile.

Am aflat mijlocul de a ne scote din întunerecul în care am zăcut până acum: étă-ne pe cale de a ne ridica biserică, unde s'eu putem, în calitate de creștini, a ne îndrepta ruga către atotputernicul implorând binecuvîntarea sa asupra noastră ca popor creștin și ca națiune română.

Dér las descrierea folóselor ce putem obține avînd biserică, fiind-că acestea le cunósce orî-ce creștin.

Afară de aceea cetitorul înși va permite să termin de data acesta, căci sunt abia sosit din fabrică și sunt mult obosit; promit însă și înși rezerv datorința de a mai reveni ținînd, pe frații noștri de acasă în curent cu mișcările noastre de aici.

Totuși de încheiere mai transmit încă și aceea scire, că *Românii din America subscriu tocmai acum un protest în contra proiectului pentru reforma învățămîntului în școlile populare, al ministrului Berzeviczi, și îl vor înainta la locurile competente.*

Dorința generală a Românilor din America este, ca frații noștri de la vatră să ducă înainte lupta pentru limbă și naționalitate, să lupte împotriva acestei lovituri îndreptată contra școlilor, bisericilor și limbii noastre românesce.

Un membru din „Clubul Român”, Cleveland.

Cuvînt funebru

rostit la sicriul lui Nicolae de Șustai, de profesorul A. Bârseanu.

Brașov, 16 Oct. v. 1904.

Jalnici asistenți!

Ne-am adunat cu toții aici, în acest sfânt locaș, ca să ne împlinim o dureroasă datorie. Ne-am adunat, ca să ne luăm rămas bun pentru tot-deuna de la un membru ales al societății noastre, de la neuitatul *Nicolae de Șustai*.

Cine a fost Nicolae de Șustai?... Puțini dintre cei de față vor fi în stare să dea un răspuns potrivit la această întrebare, de ore-ce puțini l'au cunoscut. Mulți însă își vor fi aducînd aminte de un simpatic bătrîn, purtat pe un jeț cu rôte pe promenașile din jurul orașului nostru și l'vor fi văduț oprindu-se din loc în loc și stînd de vorbă cu cunoscuții de ai sîi: români și străini.

Privirea lui era blîndă, fața lui inteligentă era de obicei veselă și adese-ori câte o observare glumetă se strecura din buzele sale. Dar omul acesta, care părea mulțămînt cu sörtea sa, era un adevărat martir. De aproape un sfert de veac o bolă nemilósă îl ținutise de jețul său; un singur pas nu putea face fără ajutor străin, încât în adevăr era de compătimit. Naturalul său vioi l'ar fi mînat în societatea,

al cărei membru prețuit fusese odinioară, dar puterile îi lipsiau. Un adevărat Prometheus încătușat de stîncă grozavă a suferinței!... Fața lui veselă ascundea un suflet șgduit de dureri cumplite, în tocmă cum adese-ori sub luciul liniștit al mării se ascund abisurile cele mai îngrozitoare.

Cine ar puté lua în nume de rău unui asemenea nefericit, omenesce judecînd, că a căutat să se libereze cu un moment mai curînd din lanțurile grozave, în care se afla încătușat de atâta vreme?... Câți dintre noi ar fi mai avut aceea estremă resignațiune creștinescă, de a mai iubi o viață așa de chinată!... Câți dintre noi ar fi mai putut rămâné stăpâni pe judecata lor în asemenea împrejurări?...

Nu, noi ómenii nu l' putem condamna pe réposatul Șustai, că a căutat a arunca de la sine un dar, cere-i era numai o povară, — cea mai cumplită dintre toate povărilor, — ci l' putem numai compătimi și ne putem ruga pentru el.

Și compătimirea noastră față de sörtea cumplită a réposatului Șustai, durerea noastră pentru pierderea lui trebuie să fie cu atâta mai mare, cu cât dînsul în totă viața sa a căutat să fie un membru folositor al societății omenesce în genere și al poporului, din care făcea parte, în deosebi. Și ca să dovedesc, că în adevăr a fost astfel, înși voiți lua voie a releva momentele de căpetenie din această viață încheiată într'un mod așa de dureros.

Născut în 21 Octomvrie a. 1835 aici în Brașov din părinții Mihail de Șustai, avocat, și soția sa Ana născută Mavrodin Hagi-Sivu, Nicolae de Șustai și-a făcut studiile secundare la gimnaziul romano-catolic din loc și la cel de Stat din Sibiu și apoi, voiné să îmbrățișeze cariera juridică, a cercetat timp de trei ani Academia de drept din Sibiu. După terminarea studiilor juridice a îmbrățișat cariera de judecator, trecînd prin diferite trepte ale magistraturii, până când în cele din urmă ajunge președinte de tribunal.

Astfel imediat după terminarea studiilor academice îl vedem practicînd și ascultant la tribunalul din Brașov și apoi aplicat la pretura c. r. din Șercaia. În 1861 el este asesor la judecătoria districtuală din Făgăraș, în anul următor asesor comitatens în Gherla și apoi jude singular în Hida, în care funcțiune rămâne până la anul 1866, când este mutat éráși la Gherla. În 1867 el este ales fiscal la judecătoria din Făgăraș; în anul următor, „ca să își asigure viitorul pentru orî-ce eventualitate” în acele timpuri de schimbări politice continue, face censura de avocat, și apoi e ales de președinte al judecătoriei din Făgăraș. În această calitate rămase timp de trei ani, până când în anul 1871 fu numit președinte regesc la tribunalul din Sighișoara, post pe care l' ocupă până în Iunie 1876, când desființîndu-se acest tribunal, N. de Șustai fu pus în pensiuine.

Și în toate aceste posturi, pe care le ocupă în diferite localități timp de 17 ani, Șustai își câștigă iubirea tuturor prin activitatea sa, prin onestitate și nu mai puțin prin natura sa totdeuna veselă.

Pe când se afla ca fiscal la judecătoria din Făgăraș, Șustai se căsătorii cu Maria, fiica cea mai mare a fostului consilier regesc ministerial Ioan cavalier de Alduleanu, unul dintre cei mai distinși bărbați ai noștri din generația de la 1850—1870. Această fericită căsnicie ținú până în Septembrie 1881, când mörtea nemilósă despărți pe cei doi soți unul de altul.

După mörtea soției sale, eveniment, pe care Șustai în însemnările sale autobiografice îl numesce „lovitura cea mai cruntă a sorții”, dînsul părăsi Elisabetopolea, unde se aședase ca avocat, după ce fusese pensionat, și se întörse éráși la Brașov, orașul, unde se născuse și unde copilărise.

Dar aici îl aștepta o viață din cele mai amărite.

Bóla neuralgică, care se pronunțase încă de mai înainte, se agravă din ce în ce, până când bietul Șustai ajunsese cu totul paralizat, în tocmă ca acel prinț nenorocit din 1001 de noapți, care de la brâu în jos se prefăcuse în stană de petró.

Dar spiritul, scînteia dumnezească, încă nu se stinsese din acest trup chinuit, ci din potriivă ardea mai departe, aproape tot cu vioiciunea de mai înainte.

Deși înlăntuit de scaunul său, Șustai urmăria mai departe cu interes cele ce se petreceau în jurul său și mai cu sémă se interesa de progresul societății române din orașul, în care se aședase din nou. Orî și ce pas înainte al acestei societăți îl înveselia, orî și ce pierdere, orî și ce neînțelegere îl umpleau de griji. Dér nu numai în mod platonice își arăta mult regretatul réposat afecțiunea față de conaționalii sîi din Brașov, ci adese-ori a dat dovede pipăite de această afecțiune. Deși în starea, în care se afla, el nu putea lua parte la lucrările diferitelor noastre Reuniuni, era membru la mai multe din ele. Nu era colectă, la care să nu fi contribuit și el, așa încât colectanții s'eu colectantele sciau de mai înainte, că de la Șustai nu vor éși cu mîna golă.

Dar interesul cel mai mare îl arăta réposatul în prima linie față de comóra noastră cea mai scumpă, *fața de școlile noastre*. Când are adunate câte-va cărți, cari îi serviseră ca mîngăere și distracție în viața sa grozav de monotonă, el le trimete la bibliotecă gimnasiului; când află câte un ban vechiu s'eu alt obiect rar, el le trimete pe séma colecțiilor școlilor noastre medii.

Vederile réposatului Șustai însă éșiau și afară din cercul orașului său natal. El urmăria cu luare aminte întreg mersul poporului nostru și unde putea, contribuia și dînsul cu sfatul și cu obolul său.

Până când era sănătos, a luat parte la mai multe întruniri de interes obștesc

În urma călăreților, trăsurilor și cărărilor, erau cei care mergeau pe jos și un taraf de 12 lăutari, cu instrumente numai de alămuri, care te asurđiau. Când începeau care de care a chiui, a striga, a pocni din bice și din pistole, nu se mai auđia nicî în cer nicî în pămînt. S'eu cunoștea că-i nuntă de răzăși chiaburi.⁵⁾

Deși era vreme de iernă, însă fiind pe la amiazi, sórele muiase puterea frigului și cum nu bătea vîntul, timpul era foarte frumos.

— Au parte de vreme, auđiai pe care mai de care; are să le fie traiul bun.

Când se întemplă să fie vreme urită, mirii, părinții, rudele și pretinii sunt cu inima întristată; au credința că tinerii n'au

⁵⁾ bocotani.

noroc și că au să ducă o viață și un trai uricios ca și vremea.

M'am suit în trăsura nunului. Un vornicel trase cu pistolul. Acesta fu semnalul de plecare; lăutarii au și început să cânte marșul.

Plecă întâiu mirele, după dînsul doi flăcăi câte cu o sticlă de vin în mână numiți „Conocași” și apoi norodul celălalt.

Nu se auđia decăt:

— Hi!... de!... poc!... hu, hu! hu!... i hi-hi!... he!... de!... hi!... hi, hi!...

Când te uitai în urmă, par'că vedeai o mare de capete.

S'eu fie mirésa cât de aproape, trăsurile, cărșle, călăreții și conocașii nu pot lipsi; așa e obiceiul. Ajungînd cu toții aproape de casa miresei, ne-am oprit în drum. Cei doi conocași s'au dus înainte la mirésă. Răducan Olaru, tatăl miresei, le éși întru

intempiare. Unul dintre conocași, care era mai bun de gură, dînd lui Răducan sticla cu vin în mână începú tare:

Bună dimineța cinstiți sócri mari!...
— Mulțămim d-vóstră, băeți militari;
Dar ce umblați, ce căutați?...
— Ce umblăm, ce căutăm,
La nimeni n'avem sémă să dăm.
Multe mări am trecut, multe țeri am [bătut,

Și orașe și sate am colindat
Și nimenea sémă nu ne-a luat,
Dar, fiind-că ne întrebați,
S'eu ne lăsați,
Ca încetul, cu încetul
S'eu ne dăm cuvîntul cu adevărul
Că de multe ce sunt și dese,
Nu-le putem spune alese.

* * *

Tinêrul nostru împérat
De dimineța s'a sculat

Fața albă s'au spălat
Chica négră au pieptănat
Cu strae noi s'au îmbrăcat,
Murgul său a încălecat
Cu trîmbița au cântat
Mare óste au adunat,
Două sute de grăniceri,
O sută feciori de boeri
Din cei mai mari
Nepoți de Ghinărari,
Și pe la răsărit de sóre
A plecat la vînatóre.
Și a vînat țara de sus
Despre apus,

Până juganii ne-au stătu
Și potcovele le-au perdu.
Atunci ne lăsarăm mai jos
Pe un deal frumos
Și alergarăm
De vînarăm
Munții cu brađi
Și cu fagi
Cercul cu stele

Cei mai excelenți profesori și medici îl recomandă ca remediu cu efect contra morburilor de plumăni, afecțiunilor organelor de respirație, precum: bronhită cronică, tusă convulsivă, și mai ales este recomandat **Convalescenților după influență**. — Sirolinul promovéza apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtéza tusa și flegmă și face se încetéze asudarea de nópte. — Din cauza mirosului și gustului său plăcut este luat cu plăcere și de copii. În farmacií se capéta în sticle de 4 cor. S'eu fim atenți, ca fie-care sticlă să fie provéduță cu firma de mai jos

F. Hoffmann-La Roche & Co. fabrică chimică Basel (Șvizzera)

Sirolin

românesc. Astfel în anul 1863 a luat parte ca deputat la conferința națională politică, ținută în Sibiu sub conducerea Arhiepiscopilor Andrei Baron de Șaguna și Alexandru Șulț; în anul 1880 a fost ales ca deputat din cercul Căhalmului la congresul național bisericesc și în 1881 a și luat parte activă la acest congres. Ca membru ordinar al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” Șuștai s'a înscris încă din anul 1867 și pot să afirm, că dânsul era acela, care și achita mai regulat taxa de membru în întreg despărțământul.

Dér inima de aur a răposatului Șuștai se vede cu deosebire din testamentul lui, făcut încă în 1 Maiu 1900. În acest testament el închină ródolele muncii sale, economiile sale dintr'o viață din cele mai cumpătate binelui obștească, națiunii sale și bisericei sale mult iubite. El numește ca erede universal al său Biserica Sf. Adormiri din Cetate și destinază partea cea mai mare din agonisinta sa destul de frumoasă pentru crearea de stipendii pe seama elevilor și elevelor lipsiți, dér silitori și cu purtări bune. Afară de aceea, pe lângă rudeniiile sale, nici una din Societățile noastre nu e dată uitării. „Asociațiunea p. lit. rom. și cult. pop. rom.”, „Reuniunea fem. române”, „Asociațiunea p. sprijinirea învățăcelilor și sodalilor români meseriași”, „Fondul p. ajutorarea studenților săraci și bolnavi” de la școlile noastre, „Reuniunea română de gimnastică și de cântări”, „Reuniunea fem. rom. din Brașov și Săcele pentru ajutorarea văduvelor sărace”, — la toate s'a cugetat, pe toate le-a îmbrățișat în inima sa nobilă.

Astfel de bărbat a fost Nicolae de Șuștai și astfel cu drept cuvânt dăspărțirea de dânsul ne este grea tuturor, și toți, cred, cu inimă curată vom compătimi trista lui ursită.

Bunul Dumnezeu să-i dea iertare și să-l odihnescă cu cei drepti și buni în sfânta sa împărăție!

SCIRILE DILEI.

— 21 Octomvrie v.

Costumul național la expoziția agrară română. Dumineca viitoare se vor face la expoziția agrară din București două frumoase concursuri, organizate de societatea agrară. Primul concurs va fi pentru cele mai frumoase costume naționale românești, ér cel de al doilea pentru executarea diferitelor danturi naționale. Prefecții de județe au fost rugați să trimită la expoziție câte un bărbat și câte o femeie din județele lor, îmbrăcați în portul din localitatea lor respectivă. — La concursul de lăutari, ținut Dumineca trecută, a obținut medalia de aur taraful lui Nițulescu.

D-l medic colonel Dr. I. Popp plăcă astăzi séu mâne împreună cu familia la Sibiu, unde — cum seim — va fi de aci încolo domiciliul d-sale, după retragerea în pensie. În ajunul despărțirii sale din

mijlocul nostru, s'a întrunit ér séra un număr considerabil de familii din societatea noastră română la un supeu prietinesco de adio în restaurantul de la „Gewerbeverein”, la care d-l Dr. Popp cu soția au fost întâmpinați cu multă simpatie și cu cele mai căldurose dovești de amicitie din partea numeroșilor prietini de aici, cari regretă atât de mult îndepărtarea sa din orașul nostru.

Fanfara gimnasiului român din Brașov. În urma unui concludus luat în anul trecut școlar, s'a înființat cu începutul acestui an la școlile medii gr. or. rom. din Brașov o fanfară (musică instrumentală), făcându-se comanda instrumentelor de alamă necesare pentru o fanfară completă (22 bucăți) la una din cele mai renumite firme din Boemia. Instrumentele, din cari o parte au sosit deja, costă la olaltă aprópe 1000 cor., care sumă va fi acoperită parte din banii întrași și nehel-tuți cu ocaziunea excursiunii școlare-scientifice din vara trecută la Constanța, parte din fondul disponibil al societății de lectură a studenților gimnasiai. Alaltăeri s'au început deja órele de instrucție sub conducerea unui membru al muzicii orășenesci din loc.

Dorim studenților noștri mult spor și succes în munca lor laudabilă pentru înființarea acestei fanfare, care va procura în viitor nu numai lor, ci și prietinelor școlilor noastre centrale și în genere publicului românesc multe momente plăcute.

Liturgie românească în Fiume. Ni-se scrie din Fiume: În 27 Oct. st. n. fiind în serviciu în „Punto franco”, adevă la linia de frontieră, ce desparte orașul Fiume de Porto, vęd trecënd un preot, care mă salută și trece afară din Porto franco; eu crequi, că este un preot sêrbesc; îl agrăiesc pe românesc și dânsul imi răspunde tot pe românesc. L'am întreat, că unde călătorește? Mi povestesc că e trimis de Inalt Prea Sântitul Archiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu de a cerceta și a mângăia pe dreptcredincioșii creștini, cari se află peste Ocean (America) Imi arată documentele subscrise de însași Exelența Sa făcute în trei limbi, română, maghiară și germană. Domnul preot Zaharia Oprea a fost la mine acasă în casarma di Finanza, am prândit la olaltă; i-am spus că astăzi este Preacuvioasa Paraschiva și este sêrbătoare gr. or. și fi mai spun, că în Fiume se află și o biserică gr. or. sêrbescă; după prând la 8 și jum. óre ne-am prezentat la domnul protopresbiter Savă Cassanovich, ca domnului preot să-i permită ca Vineri dimineața de la 7 óre să servescă liturgia și sântirea apei, ca pe creștinii cei veniți cu dânsul în număr de vre-o 200 Români, să-i binecuvinteze în credința Domnului nostru Ius Christos. Cu acele făcute de Exelența Sa s'a legitimat, că dânsul este preot gr. or. român și d-l protopop Cassanovich i-a dat voie ca Vineri în 28 Oct. st. n. să țină serviciul divin în limba română. Acest serviciu a durat de la 7 $\frac{1}{2}$ —9 $\frac{1}{2}$ óre; a asistat public destul de frumos; a fost prezent și d-l protopop. Cred că acest serviciu divin a fost pentru prima dată în Fiume ce s'a ținut în limba română. Am mulțumit foarte frumos d-lui protopop de concesiunea dată. Cu d-l preot Oprea am fost și în cimiterul comun, care pot dice că este cel mai frumos din Ungaria. Sâmbătă d-sa a plecat

cătră America. *Aleze Boieru* funcționar de finanță.

Inmormântarea lui N. de Șuștai s'a făcut Duminecă la órele 10 $\frac{1}{2}$ în Zêrnești, după dorința repausatului, ca să fie aședat pentru vecinica odihnă lângă soția sa. Corpul regregatului președinte de tribunal a fost transportat încă de Sâmbătă de la spitalul civil din Brașov la capela din Gróveri cu musică și în asistența elevilor de la școlile secundare române și a corpului didactic. Părintele protopop *Baulescu* a sêvrșit aici prohodul, ér d-l profesor Andrei *Barseanu* a rostit un discurs, pe care îl publicăm în numărul de adî. De aici s'a transportat apoi Dumineca la Zêrnești. Repausatul a lăsat întréga sa avere (vr'o 50—60,000 cor.) bisericeii sf. Adormiri din Cetate, cu scop de a se da burse la elevii sêraci și sirguincioși.

Maghiarisări de nume. În lista cea mai nouă, ce se publică în foile ungurești despre cei ce și-au schimbat numele părinților cu nume maghiar între mai mulți Rosenfeldi, Kohni și Immerblumi vedem și pe următorii nenerociți: *Vidor Popa* (Bucur séu Ilarie Popa) locuitor în Dees și-a schimbat numele în *Pap*, ér Nicolae *Impérat* din Hunedóra și-a schimbat numele în *Császár*.

Sfintire de biserică. Comitetul parochial gr. or. din *Cunța*, (tractul Mercurea) invită la sfintirea bisericeii non edificate, care se va celebra Marți în 26 Oct. st. v. (8 Nov. st. n., sfintu Dumitru).

Programa: 1) Marți dimineața la órele 8 actul sfintirii și liturgia solemnă. 2) La 1 óra p. m. bauchet, (conversa 3 cor.) 3) La 3 óre p. m. adunarea despărțământului „Mercurea” al Asociațiunii. 4) Séra la 7 óre concert. Prețul intrării de persoană cor. 1.20. Pentru buna reușită a acestei sêrbări își va da concursul un cor compus din 15 teologi din seminarul Andreian din Sibiu sub conducerea d lui prof. de mus. T. Popovici; care cor va cânta în biserică în decursul liturgiei, ér séra va debuta cu următorul program:

1. Flechtenmacher T. Popovici: Dorul înstrăinatului. 2. G. Dima: Hai în horă. 3. * * Solo de flaut (Victor Mureșan). 4. T. Popovici: a) Cucule péna galbenă, b) Tórcé leleo. 5. I. Vidu: a) Creanga ruptă. D. G. Kiriac: b) Morarul. 6. Declamațiune (Titu Morariu). 7. I. Vidu: Din șădetóre. 8. Flechtenmacher-Dima: Vivandiera. După concert dans. Invitări speciale nu se fac. *Cunța*, 16/28 Octomvrie 1904. — Comitetul aranjator.

Doi copii carbonisați. Se anunță din Iași, că femeea *Maranda Lambru* împreună cu trei copii ai săi aflându-se pe câmpul com. Păușesci spre a culege porumb, a făcut o colibă de coceni care să-i serve de locuință. Séra după-ce s'a culcat pe la miezul nopții copila a fost cuprinsă de flacări de tóte părțile și copiii Tóder. În vârsta de 8 și Elena de 5 ani, cari se aflau înăuntru, au murit asfixiați. O altă copilă, anume *Profira* a fost numai rănită. Mama lor sârindu-le în ajutor a fost cuprinsă și ea de flacări. În agonie femeia a fost transportată împreună cu copila *Profira* la spital.

Din țera libertății și egalității. Din sbuciumările prin cari trece Franța, ies mereu la ivelă fel de fel de lucruri,

pe cari, decât n'ar fi dovedite cu acte, n'ai crede că sunt adevărate. O prigónă crâncenă s'a pornit acolo împotriva tuturor acelor ofiteri, cari își practică religiunea ca creștini, ducându-se la biserică și dând copiilor lor crescere religioasă. *Gaston Calmette*, directorul marelui diar din Paris „*Figaro*”, a descoperit acte din dosarele secrete ale ministeriului de rășboiu, în cari se află denunțări de ale secretarului marelui Orient al francmasonilor, *Vedecard*, asupra ofiterilor bănuți, că sunt huni creștini. Cităm câte-va exemple: Despre căpitanul *Quenard* de la bat. 16 de vînători din orașul Lille se dice: „Este însurat cu fiica celui mai încăpăținat reacționar din oraș. De sigur este și el calotin” (adecă ține cu popii). În urma acestui denunț numărul căpitan de 12 ani înzadar așteptă să avanseze la gradul de maior. Despre colonelul *Muiron* se dice: „Toți copiii și-i-a dat la școli religioase. El însuși nu lipsese nici-odată de la liturgie”. — Colonelul a fost șters de pe lista de avansament și trecut la pensie. — Despre colonelul *Marmet*, comandantul reg. 100 de inf. din Narbonne se dice: „Om de o evlavie exagerată. Se cuminecă în fie-care Duminecă. Ofiterii, ca să-i facă pe voie, se duc și ei la biserică. Cu politica nu se ocupă, semn, că e înțelept și nu vré să-i facă dușmani, cari să-i strice la avansare”. Colonelul *Marmet* a fost șters de pe lista de avansare. Asemenea informații secrete sunt cu miile la ministeriu și întâmplarea, că acum au fost unele descoperite și publicate în „*Figaro*”, a provocat mare senzație și probabil ministrul de rășboiu *André* își va da dimisia. Tot în aceste dosare se află și informațiuni favorabile despre unii ofiteri ca d. e. despre maiorul *Hollender* din S. Servan: „Nimeni nu l'a vędut vr'odată la biserică. Este republican convins”. *Hollender* și toți cei descriși ca dânsul au avansat trecënd pe dinaintea altor camerați mult mai meritoși...

Despăgubirile Rușilor cătră pescarii englesi. Diarul „*Daily Express*” primesc din Petersburg șirea, că Rusia este dispusă să plătescă două milioane și jumătate de ruble, ca despăgubire pescarilor de la Hull.

Condamnarea unei aventuriere. Tribunalul din Leoben a condamnat la patru luni închisóre pe d-na de *Hervay* pentru bigamie și purtarea de nume fals. Acesta, dându-se drept baronésa *Luetzow*, divorțată, a reușit să facă pe căpitanul districtual *Hervay* să o ia de nevastă, făcându-l să credă că este fiica naturală a marelui duce *Vladimir* și că are o mare avere. După nuntă, bărbatul descoperi că nevasta lui este o aventurieră ordinară, măritată deja de patru ori, că a patra căsătorie era încă validă și deci ea se făcuse vinovată de bigamie. Căpitanul *Hervay* s'a sinucis. Aventuriera e *Evreică*.

Intîmpinare. D-l preot gr. or. *Nicolau Aron* din Galați (lângă Făgăraș) despre care în articolul „*Slăbiciune*” publicat în numărul trecut de Duminecă s'a afirmat, că a început să publice în fișica din Făgăraș „*Fogaras és Vidéke*” un studiu istoric „*Din trecutul comunei Galați*”, ne rógă să dăm loc constatării din partea d-sale, că prin acesta nici prin gând nu i-a trecut să dea sprijin moral numitei foi maghiare, ci publică acel „studiu istoric” numai, ca „să cunoască și străinii trecutul

Câmpul cu florile
Dealul cu podgoriile.
Valcelele
Cu viorelele
Și stelele
Cu fetele.

* * *

Când dete sórele în deséră
Eșirăm la drumul cel mare
Și deterăm de o urmă de fiară
Státu tótă óstea în mirare.
Unii dîs-ră că e urmă de zînă
Să fie împératului cunună,
Așa să găsiră
Alți vênători
Mai cunoscători
Și dîseră că e urmă de căprióră
Să fie împératului soțioră.
Dar unul cel mare
Cu grija în spinare
Călare pe un cal
Ca un duce-pal
Se ridică în scări
Se umflă în nări.
Și făcú ochii rótă
Peste óștirea tótă
Și când încóce privi
Aicea zări:
O floriceică frumósă
Și drăgostósă.
Și vędënd că nu 'nflorește

Nici nu rodește
Mici locui nu-i prieste
Ci mai mult se ofelește,
Ne trimise pe noi șase lipani
Călarî pe șase jugani
Cu cómele cánite
Cu fránele zugrăvite
Cu unghiile costórite
Și cu códele împletite
Ca cu toții să pornim
Și la curțile D-vóstră să venim.
Ca floriceica să luăm
Și la împérat s'o ducem.

* * *

Pornirăm
Și venirăm
Pe fața pământului
Pe aburii vântului:
Bând și chiuind
Din pistóle trăsning
Caii încurcând
Pe nări flă-ări lăsând,
Nechezind
Și din unghi scăpărând,
Până am sosit
Și v'am găsit,
Acuma ori floriceica ne datî
Ori de unde nu, nu scăpați,
Căci am venit cu tărănópele de ar-
[gint
Să scótem floriceica din pământ;

S'o scótem cu rădăcină
S'o sádim la împérat în grădină
Ca acolo să înflórescă
Să rodóscă
Locul să-i priescă
Și să nu se ofelóscă.

* * *

Décă d-vóstră sócri mari
Ne credeți niscăi tálhari,
Avem și firman cu pecețile
De la împérație!...
Cine scie carte latinéscă
Să vie să ni-l cetéscă
Er cine nu știe
Să nu nu vie
Ci ca de foc să se păzescă.
Să ne aduceți sócri mari
Ómeni cărturari:
Vr'un popă cu barba désă
Să ne cetéscă carte alésă,
Să nu fie barba cánită
Să remăe cartea necitită,
Ori vre-unul cu barba rară
Să ne ție până 'n séră
Ci unul cu barba ca fusul
Să ne dea curénd răspunsul,
Răspunsul nostru este:
Șase pahare cu vin
Șase mahráme de in
De care să găsesc pe aiot
Cusute cu fluturi și cu arnici;

Fie și cu strămătură
Numai să fie cu voie bună
Să fie și de mătásă
Numai să fie de aici din casă
De la cinstita mirésă,
Să nu fie de pe la vecine
Să pățim vr'o rușine
Și atunci va fi necinstea noastră
Și ócara d-vóstră.

* * *

Sócri mari ascultați
Și în urechi băgați
Când va da sórele în deséră
Mare óste vș impresóră
Dacă n'ați avea bucate de ajuns
Să aveți butî cu vin
Caré cu fân
Boi grași
Claponași
Vacî lăptósă;
Să mai aveți sócri mari
Și lăutarî;
Să vș vie și tot satul
Ca să se înveselóscă împératul.
Când va fi sórele în deséră
Mare óste vș impresóră;
Să lărgiți casa
Să întindeți masa
Să vie împératul îndată,
Óștirea lui tótă,
O sută cinc-óci și cincî

bisericeii, școlii și comunei politice Galați, pe baza documentelor descoperite și scoase la ivela cu multă trudă. Mai constată d-l preot N. Aron, că nu e colaboratorul numitei foi, nici abonamentul ei, căci nu pricepe limba maghiară. A înaintat redacțiunii diarului elaboratul d-sale istoric scris în limba română, din care alții traduc ce gădesc mai de însemnătate în limba maghiară — ceea-ce nu pôte fi o „prostie“.

Sciri mărunte din România. M. Sa Monarchul nostru a conferit căpitanului Al. Chirătescu din reg. 4 de artilerie din Iași ordinul corôna de fier cl. III, ér locotenentului V. Panopol din reg. 7 de călărași crucea de cavalier a ordinului Franțise Iosif. Ambii acești ofițeri au fost atașați pe lângă generalul Wanka din Cernăuți, delegat la Iași pe timpul vizitei familiei regale române.

— Numêrul *băncilor populare* în România se urcă la 1585.

— Indată după deshiderea sesiunii camelor române, guvernul va presenta — după cum se anunță — un proiect privitor la *revisuirea legii pensiunilor*.

— Direcțiunea căilor ferate române se ocupă actualmente cu studiarea cesiunii introducerii unei linii ferate, care se lege *gara de nord cu cea de vest*, a capitalei București. Aceste trenuri vor începe să circuleze — precum se anunță — deja în ziua de 14 Nov. a. c.

— Căpitanul de cavalerie George Petala din Iași a încercat să se sinucidă prin asfixiere. Un amic l'a salvat de la moarte. Causa acestei încercări de sinucidere nu se știe.

— D-na Ecaterina Garabadeanu din Roman a fost încunoscintată de consulațul rusesc din Iași, că o mătușe de a ei, care a murit dillele acestea în orașul Akerman (Basarabia) i-a testat întreaga avere în sumă de 6,000,000 ruble. Fiericita moștenitoare a făcut deja pașii necesari, pentru a intra în posesiunea acestei moșteniri.

Cimiterul central din Viena a împlinit dillele aceste 30 ani de când s'a deschis. Acest cimiter are o întindere de 350 jughere, și în cei 30 de ani s'au înmormântat în el 620,000 de morți (48,000 jidovi în o parte deosebită); 490,000 își dorm somnul de veci în morminte comune, 78,000 în morminte proprii, 4000 în cripte. Fundațiunile ce s'au făcut pentru îngrijirea de veci a mormintelor întrec suma de un milion corône. Anul trecut cimiterul a adus comunei Viena un venit de aproape un milion corône. Numêrul celor înmormântați fără să se știe cine au fost, se urcă la 3000. Tot aici sunt înmormântați și cei 14 cari au fost spânzurați în acești 30 de ani. Administratorul cimiterului este inginerul Anton Frank.

Esamen de fisicat. În luna Octomvrie s'au ținut în Budapesta așa numitele esamene de fisicat, la cari au reușit 44 candidați între cari și un Român, d-l Dr. Cornel Nyes medic la spitalul din Beiuș. Cualiția ce se dobândesce prin acest esamen dă candidaților între altele dreptul de a fi aleși ca medici comitatensii etc. precum și dreptul de a funcționa ca profesori de igienă la școlile secundare.

Un **tinêr român**, care a depus maturitatea de la școla reală și posedă limba română, germană și maghiară caută, sub

conștiinți-modeste, aplicare. Str. Michail Weiss Nr. 28 Brașov.

Altoi nobili. Ministrul de agricultură comunică condițiunile pentru împărțirea și vinderea altoilor nobili din pepinierele statului. Comandele s'efectueș și resolvă în ordinea în care se fac de cătră cei interesați. Rugăriile pentru a primi astfel de altoi trebuie înaintate până la 15 Decemvrie a. c. Preoții și învățătorii, pe lângă o rugare în scris, provădută cu timbru de 1 cor., pot primi altoi cu prețul de jumătate.

Altoi grațit vor primi numai școlile comunale, și acelea cari au grădini de pomărit provădute cu fântână și recuisitele necesare.

Surcei de altoi se vor pune la dispozițiune celor interesați cu prețul de 1 filer bucata, din cât se va ajunge spre distribuire.

Concertul muzicii orașenesci. În urma repetitelor dorințe exprimate de publicul brașoven muzica orașenescă aranjază Duminecă în 6 Noemvrie n. a. c. s'era la ôrele 8 în sala otelului „Europa“ un concert, la care se vor esecuta piese de ale compozitorilor Strauss și Lanner. Intrarea 60 bani.

Intruniri „activiste“. Dr. A. Vlad și soții: Dr. I. Margita, V. Domșa, I. Popovici, Dr. Iustin Pop. Dion. Ardelean, P. A. Mihut și Manasse Iar au conchemat pe ziua de 5 Nov. n. a. c. o întrunire publică la Orăștie, la care invită pe „alegătorii dietalși și poporul din cercurile Orăștie și Deva“. La ordinea dillei e luarea unei rezoluțiuni față de proiectul școlar al guvernului, apoi constituirea comitetelor de cerc electorale și „alegerea a doi delegați de fiecare cerc pentru o eventuală conferență generală“.

Se știe, că Dr. Vlad și soții s'au lăpădat de programul partidului național și au pornit pe alte cărări până acum neumblate. Precum se vede, ei ținesc acum, ca prin astfel de întruniri, ce le convôcă, după cum cere volnicia ordonanțaministerială, încunjurând de a spune, că *Românii* s'eu alegătorii *români* sunt conchemați și vorbind numai de alegătorii ai cercurilor în genere, să facă propagandă mai mare pentru activismul lor. E trist, că astfel se abat cu totul de la punctul destare de până acuma al Românilor și al partidului național. Faptul, că între altele vor să-șiridice glasul și în contra proiectului amenințator școlar unguresc, e în sine îmbucurător, dăr amestecând ei acesta cu planurile lor activiste-separatiste, își va perde mult din valôre și acea manifestație de protestare.

Damele englese nici-odată nu întrebunțeză cremă pentru față, ci lapte de acstraveți, calitate veritabilă englezescă care se capetă în farmacia lui C. Balassa. Cosmetic nevătămător cu efect absolutamente sigur, care după 2—3 întrebunțări face să dispară pistrui, petele de ficat, sgrăbunțe, parasiti și ori-ce necurațenii, împrumutând obrazului o înfățișare înviorată și tinerescă. Să se observe, ca pe fiecare sticlă să fie pus numele Balassa. Sticla 2 corône. Săpun de castraveți veritabil englesesc 1 cor., pudră de castraveți 1 cor. 20 b. Se capetă la farmacia C. Balassa, Budapesta, Erzsébetfalva.

Convocare.

La dorința de a puté cerceta stabilimentele economiei model din Mezőhegyes, Ilustritatea Sa Prea Sfințitul Domn Episcop și Venerabilul Consistor cu Nr. 6180/904, ne-au conces a ținé de astădată conferința tractuală în și de Duminecă. Deci în nex cu concludul VIII, al conferinței trecute, — convocăm conferința de tómnă a despărțământului nostru, pe *Duminecă 31 Oct.* (13 Nov.) și *Luni 1/14 Nov.* a. c. în frunțașă comună *Batania*.

Programa: Ziua primă. *Sedința I.* la 9 ôre a. m. 1. Participare la sfânta liturgie și chemarea Duhului Sfânt. 2. Deschiderea conferinței. 3. „Propunerea cetirei conform metodelui fonomimic“ prelegere practică. Se va ținea de învățătorul George Popoviciu cu școlarii săi. 4. „Descrierea cărții“ prelegere practică din limba maghiară de Uroș Totorean.

Sedința II. la 3 ôre p. m. 5. Raportul presiđiului. 6. „Vulcanismul“, prelegere publică ținută de profesorul N. Mihulin. 7. Esecutarea concludelor adunării generale. 8. Discusiune metodică asupra prelegerilor ascultate. 9. Propuneri și interpelări. 10. Constatarea prezenților, subscrierea declarațiunilor și solvarea taxelor. 11. Sôrtarea prelegătorilor pentru conferința proximą. 12. Designarea locului și timpului pentru conf. proximą.

Ziua a doua. Escursiune la Mezőhegyes și visitarea stabilimentelor economice model.

Arad, la 17/30 Octomvrie 1904.

Iosif Moldovan,
președinte.

Ștefan Roja,
secretar.

Mulțămită publică.

Subsemnata aduc și pe această cale cea mai sinceră mulțămită comitetului „Reuniunii de înmormântare din Scheii Brașovului“, care mi-a numerat suma de 100 cor. 50 bani, ca ajutor pentru înmormântarea fratelui meu Dumitru Bidu-Nedelcu, întemplată în 16/29 Octomvrie a. c. Sunt cu atât mai mulțămită, cu cât Reuniunea și-a început activitatea numai în Iulie anul acesta și deja întemplându-se primul cas de moarte, mi-a plătit ajutorul întreg. Bunul Dumnezeu să împlinescă și să răsplătescă fapta cea creștinescă a Reuniunii.

Brașov, 20 Octomvrie 1904.

Elena I. Moșog.

Bibliografie.

A parut la București:

Sistema ortografică a limbii române de Nic. Densușianu, o broșură de 73 pagine și se afla de vânzare la librăria Leon Alcalay din București cu prețul de 1 leu, trimisă cu posta 1 leu 15 bani s'eu 1 cor. 10 fil.

ULTIME SCIRI.

Tokio, 3 Noemvrie. Un raport oficial spune, că la 29 Oct s'a continuat bombardarea Port-Arthurului cu mai mare violență ca mai înainte. Incercarea unei trupe rusesci de a nimici minele suterane în apropiere de portul Erlungsan, n'a isbutit.

Londra, 3 Noemvrie. „Daily Telegraph“ anunță din Șanghai, că profitând de întunerecul nopții, Japonessii au cucerit mai multe forturi. Armata asediatore face acum pregătiri pentru ultimul asalt. Ea sapă tunele și așază mine pe drumurile ce conduc la cetate. *Stössel* se fi telegrafiat Țarului, că numărul garnisónei a scăđut fôrte mult.

Crescerea Curcanilor.

Prima cerință în crescerea curcanilor este mărirea puterii lor de rezistență. Ca să ajungem la acesta, trebuie să lăsăm animalele, și vara și iarna, să dormă afară, în libertate. Decă vrem numai decăt să facem ceva pentru ei, atunci ridicăm un coperiș, cu prăjini, ca 2 m. de la pământ, s'eu întrebunțăm un șopron, deschis spre sud, ca loc de durmit. Aci se greșesce de mai multe ori. Se silesc animalele, ori vor ori nu, să dormă în cotețuri strimte, înăbușitóre, une-ori chiar prin grajdurile vitelor, ér peste și se țin închise în locuri mici, acoperite câte odată, în care nu numai că nu pot să sbóre nițel, d'ér abia se pot mișca; și ne mirăm atunci, decă vine tuberculoșă, ori altă bôlă, și crescerea devine așa de neplăcută și nerentabilă! Curcanii vor aer próspt și cât se pôte mai multă libertate. Acesta se pôte ușor observa când dorm într'un șopron deschis: aprópe jumătate disprețuesc protectorul acoperiș, și se aședă, fără să le pese de plóie ori de ninsóre, sus deasupra, pe virful acoperișului. Scourt, decă vrei să ai succes în crescerea curcanilor, trebuie să-i lași liberi; din practică să știe că în cazul acesta ori-ce pierdere este exclusă. Faceți experiență și vă veți convinge de adevér. Causa, pentru care cultura acesta e pôte ceva mai napoiată, este de sigur și locul mare, câmpul, în care trebuie să se mișce, și pe care-l pretinde animalul, în ori-ce cas.

Cu chilometrii îi place să hoinărescă în câmp, pădure, și prin acesta aduce stricăciuni, decă nu e păzit. De aceea crescerea curcanilor e exclusiv proprie numai în proprietățile mari. Se lasă curcanii pe câmp păziți de un păstor, s'eu, pe unele locuri, sunt și câni dresați pentru așa ceva. Hrana și-o descopere ei aprópe întregul an; de aceea în lunile de vară și de tómnă aprópe de loc, și iarna numai când zăpada e mare și nu pot merge pe câmp, numai atunci

Din cei mai voinici
Cu fete alese
Cu mâneicile sumese
Scobiți în mâsele,
Gătiți socru mare
Pentru ôsele sale.

* * *

Noi am vrea să descălecăm
Dar n'avem jos pe ce să ne dăm,
Nu suntem ciobani de la oi
Să descălecăm în noroiu!
Nici niscăi-va morari beți
Să descălecăm pe scăeți
Ci suntem boeri mari,
Ghinărați de lângă mare
De unde sôrele rêsare.
Nouă să ne aduceți scaune de argint
Să descălecăm aici pe pământ.
Sau să ne întindeți covôră
Să descălecăm în pridvôră;
La cai să dați fên, ghisdeiu verde
Cosit din nôpțea lui sf. Ghiorghe
Cu rouă neluată
Cu flórea nescuturată,
Strîns în sêrbători
De două fete surori.
Căii noștri să mănânce
Și din capete să nu miște,
Căii noștri să bea
Și din capete să nu dea,
Că și D-vóstră

Din partea noastră
Urechile vi-s'ar tăia!...

* * *

Socru mare ce s'a făcut
Numai e de desfăcut,
Să dai numai 8 boi și 7 vaci
Ș'apoi să răbđi și să tac.
Ține socru mare
Astă sticlă tare
Plină cu vin
De cel bun.
Să nu o sâruti tare
Că și căciula din cap îți sare.
Să o sâruti binișor
Să și-se pară mai dulceșor.

* * *

Noi am descăleca
Am mai sta
De-a mei ura
Dar ne-i frică că vom însera
Și avem de trecut stânci,
Văi adenc
Munți
Cu brađi mărunți
Și întunecoși
Să vă lăsăm sănătoși.

(Va urma.)

De la mare.

(Pastel).

Pe valurile picotinde
Se légănă al serei vânt;
Din sârutările lor blânde,
Revarsă-se un cântec sfânt.

În înălțimi, albastre visuri
Plutesc și atárnă fermecate,
Se légănă peste abisuri
Un iaht cu pânzele umflate.

În iaht cârmaciul visătorul,
Privirile le pórta'n zări...
Acolo-n zări îl duce dorul
Și vântul necuprinsei mari.

Plutesce blând ca o nălucă
Cu lampa'n virful de catarg.
Ah, unde dă zor să se ducă
Perdut pe infinitul larg?!

El fuia întetit o stränge:
„Mai repede ași vré să sbor,
De doruri inima-mi se frânge
Tu, vântule, dă pânzei zor.“

Străbate vëlul serei sure
Cu ochiul ager și deștept:
„Ah, când puté-voiú trece pragul
Să cad la al iubitei pept.“

Să-i mângăiú ochii ei albaștrii.
Se-i mângăiú pèrul ei bálăiú,
Să-mi ridă florile din glăștrii
S'aud drag dulcele ei graiú.

Eu știu, că biata, nu închise
Atâtea nopți, blândi ochii ei
Și tremură, tresalt'n vise
Când fueră vapóre'n cheiu.

Ah, du-mé... du-mé peste valuri,
Cu zor, cu sirg.. neobosit;
Vedé-vé-voiú dorite maluri,
Vedé-te-voiú, o port dorit?!!

El lasă iahtu'n voia mării
Dór vènturile lin il port'...

Apar departe'n vëlul serei
Lumini cari lioură în port.

„Aici e Louis — dincolo móra“
Și ochii îi se umezesc,
El își revede ér căscióra
Cu teii, cari se tânguesc.

Èr gureșe, flecare valuri
Din depărțări prin neguri, vin
Și amuțesc și mor la maluri
C-un murmur vag și șopot lin.

A m s t e r d a m.

Emil A. Chiffa.

au nevoie de ceva mai multă hrană din mână. Prin acesta, costul întreținerii, proporțional, e foarte mic, neînsemnat. Pe lângă aceasta se remarcă la curcanii crescuți pe câmpie, o carne fragedă, plină de suc și eu deosebite aromată. Apoi printr-o mișcare mare și neîncoțată în natura liberă, bălele sunt ca și excluse. Găinilor chiar le priesce libertatea, pentru curcani însă acesta este o cerință a existenței, fără de care rentabilitatea nu poate fi. Ca să-i fie posibilă și proprietarului mic, țeranului, această cultură, se recomandă formarea de asociațiuni, fie chiar satul întreg, cum se face acesta, de pildă, pentru crescerea găscilor în Pomerania. Curca nu este de loc mai pretențioasă de cât găscă, și se lasă ușor a fi păzită în turme. Dacă satul posedă un câmp bun și îndestulător pentru aceasta, toate greutățile sunt învinse. Crescerea curcanilor e recomandabilă și pentru aceea, că chiar la timpul când puii sunt de tăiat, începe și cererea. Desfacerea se face cu foarte multă ușurință mai ales în orașele mari. În streinătate sunt mulți negustori cari fac afaceri de 2000 de bucăți, câte odată și mai mult. În ce privește o îngrășare specială, înainte de vânzare, cum se face la alte pasări de pildă, aci nu e nevoie, și aceasta ușurează vizibil comerțul.

Hrana curcilor e foarte simplă, când le trimetem la câmp. Dimineța înainte de a pleca să li se dea apă și puține grăunțe, pentru-ca să nu plece prea însetate și flămânde; ar fi rău, de ore-ce ar mânca de toate, fără ales, și s'ar putea că mâncând măsălarită, cucută, degetăriță, etc., să se otrăvescă. Potolinduli-se puțin setea și fărâșă, urmând instinctului, vor evita, cu îngrăjire, tot ce le poate face rău. Și seara să li se dea apă și ceva grăunțe, pentru-ca să se deprindă să tragă singure spre casă. Dacă nu li se dă nimic, se întâmplă, mai ales când sunt duse departe și locul le oferă un nutreț bogat, să nu se mai întorcă acasă, chiar câte-va zile. Iși aleg ca loc de culcare un copac, tufiș, sau ori-ce alt lucru pe care s'ar putea urca, și dorm în câmp.

Oatul ar fi bine să nu se lase să înceapă prea de timpuriu, între 1—15 Martie ar fi timpul cel mai potrivit pentru acesta. Pășunea n'a început în timpul acesta și dându-li-se mâncarea din mână, prin o adăugare la porție, putem foarte bine să le potrivim când vrem timpul ouatului. Ouatul pră de timpuriu atrage născerea prea timpurie a puilor, și aceasta nu-i convenabil: 1) pentru că timpul prea rece al primăverii e neprielnic puilor, și poate să ne aducă pierderi; 2) nu e nevoie de așa ceva, căci friptura de curcan, înaintea toamnei, nu-i cerută, și până în acest timp au timp să crească chiar puii născuți în Mai; în acest timp e cald și hrana bogată pe care o găsim acum pretutindeni, face ca o diferență de greutate să nu existe față de cei timpurii, pe lângă aceasta pierderile de pui sunt mici, ceea ce are ca urmare un câștig mai ridicat. Curca face 15—18 ouă, adeseori mai multe; ouăle trebuiesc adunate cu îngrăjire. În timpul ouatului, curcile trebuiesc trimise ceva mai târziu, ca de obicei, la câmp, pentru-ca să nu se piardă ouăle. Curca face câte un ou în fiecare zi, adese-ori însă întrerupe câte-va zile. Începe o curcă să clocască, să i se dea colivie cu ușa de rețea de sârmă, decât se poate, și să se așeze într'un loc liniștit și umbrit, într'o grădină de ex. Putem pune mai multe cloșee la un loc; curca își cunoștee foarte bine cuibul ei, și n'o să se întimple nicădată turburări din cauza aceasta. De recomandat ar fi o grădină cu tufișuri și copaci de vr'o 1/2 pogon, înconjurată cu gard de sârmă de 2 m. înălțime; un astfel de loc ar fi de ajuns pentru 30 de curci.

În apropierea fie-cărui cuib să fie un vas cu apă și grăunțe (porumb, orz etc., grâul nu-i tocmai bun). Liniștea e cât se poate de recomandabilă. De multe ori se bat între dânsese și se ciupesc, der în general cele mai răutăcioase sunt și cele mai bune clocitoare.

(Va urma.)

Scarlatina (Chochinada).

Acastă bôla e mai de temut de cât pojarul, atât din cauza gravității ei, cât și prin aceea că se răspândește mai ușor. Timpul cât bôla stă nedeterminată, este de obicei de 8—10 zile, în care timp bolnavul se simte indispus, are puține accese de friguri, dureri de cap, grătă și une-ori vărsături; când încep și durerile de gât, suntem siguri că avem de a face cu un bolnav de scarlatină, siguranță care se transformă în convingere absolută, atunci când apar petele pe corp. Petele diferă mult de cele de pojar: sunt vișiniu, cu centrul mai închis și dispar, când le apăsăm cu mâna — ceea ce nu se întâmplă la petele de pojar. Fața este umflată. După 5—8 zile petele dispar, cojindu-se pielea, și atunci este marele pericol al contagiunii, căci cojile se pulverizează și se pot ușor înghiți sau aspira pe nas de a'ții, și atunci scarlatina a cuprins și pe aceștia.¹⁾ Scarlatina atinge nu numai copiii, ci și pe oamenii adulți de ori-ce vîrstă.

Ca complicații am putea cita bôlele de rinichi, anghina difterică, scurgerea urechilor și apoi surzenia, dro-pica (umflătura mâinilor, pântecelui), care se produc când s'a dat mâncări solide bolnavului în loc de lapte.

Profilaxie. — Aceleași măsuri de pază însă, mult mai rigurose ca la pojar, dată fiind gravitatea bôlei; separarea bolnavului, aerisirea camerii, rufele sale spălate deosebit și puse mai întâiu într'un vas (cazan, hârdău) plin cu o soluție de sublimat corosiv (1 gr. la 1000 apă).

Bolnavul va sta 40 zile în casă, acesta pentru paza sa proprie, și ca să nu molipsescă pe alții.

Tratamentul. — Combatem simptomele: contra căldurii, dăm sulfat de chinină și fricțiune cu oțet aromatic; contra constipației, purgative (unt de rișină sau un pahar de apă de Buda, de Breaza, ori un pahar mic (pentru vin) de Carabana); contra durerii de gât gargară cu clorat de potasă sau apă de var, care se face punându-se într'o oca cu apă un bulgăraș mic de var stins.

După ce varul s'a depus la fond, strecurăm apa și cu ea facem gargară și pensulare cu borat de sodă 4 gr., glicerină 40 gr.

Când temperatura corpului a ajuns sau chiar trece de 40°, atunci înfășurăm bolnavul într'un ciarcaf învîiat în apă rece și bine șters, avînd grije de a nu fi mai înainte asudat bolnavul. Repetăm acesta de la 3—5 ore pe zi. Dacă temperatura nu scade, vom da băi reci (de 20—25 grade) câte una sau două pe zi.

Bolnavului nu i se va da de cât lapte¹⁾ și alimentația cu lapte se continuă chiar decât n'are o complicație la rinichi, timp de 40 zile.

„J. S. C. A.“ Dr. Vasile S. Christodulo.

1) Se citază cazuri în cari un scarlatinos trimițând o scrisoare altuia la depărtări enorme, acesta s'a îmbolnăvit și acesta din cauză că se de-pusese pe hârtia scrisorii, praft, tocmai din pelițele de pe trupul celui atins de scarlatină.

2) Scopul regimului de lapte, e de a combate albuminuria (albumina din urină) provenită din cauza rinichiului bolnav. Se constată, că în urină există albumină, punînd într'o eprubetă de sticlă urina și apoi ținînd-o d'asupra flăcării unei lampe de spirit. Dacă lichidul se turbură și se face vine albe, atunci luăm urina și turnăm peste ea 3—5 picături de oțet de vin tare; dacă turburarea se menține, acolo e albumină, decât turburările dispar, atunci urina nu conține albumină. Când urina încalzită nu se turbură, atunci nu mai e nevoie, să cercăm cu oțet, și știm că nu e albumină într'însa.

Răspuns

la „Munții Rodnei“, notițe critice de Dr. N. Șimon.*

Îmi permit a crede că în parte e cunoscut on. cetitorii, că în luna Iunie a. c. subsemnatul am luat doctoratul în filosofie la universitatea din Clușiu. Spre a fi admis la rigoros, ca de obicei, am înaintat spre cenzurarea o tesă de specialitate în cazul acesta din domeniul geografiei.

Tesa, în conformitate cu dispozițiile regulamentului de admitere la doctorat, e lucrată în limba maghiară și poartă titlul cunoscut celor ce au cetit preținsele note critice din menționatele numere ale „Gazetei“.

Acest studiu geografic îl prezentasem un an mai înainte ca lucrare domestică pentru cenzura de profesor și — tocmai pentru notele critice ale d-lui Șimon nu mă sfîșe a spune — a fost acceptat din partea comisiei esaminatoare cu calcul „laudabil“.¹⁾ Prelucrat apoi l'am înaintat ca disertație pentru doctorat și am obținut calculul „bun“.²⁾

Reîntors de la promoție am crezut de cuviință a distribui câte-va exemplare colegilor, foștilor mei profesori, comisiei și administrației fondurilor, unor amicii etc. toate vre-o 30 la număr. Credeam că aduc tuturor acestora un prinos al stimei mele, o jertfă din primele rōde.

Întemplantor am trimis un exemplar și d-lui Dr. N. Șimon, ca unuia, ce face parte din administrația fondurilor foste grănițarești, față de cari — fonduri și a lor întemeietori — m'a legat și mă legă un sentiment de adesiune, de recunoștință — er astăzi și de durere. Tuturor — deci și d-lui Șimon, le-am scris dedicația: „în semn de profundă stimă...“

Până când însă toți, în măsura sincerității și amicitiei, îmi mulțumiră, din partea d-lui Ș. m'am ales cu un șir de palavre și cu menționatele „note critice“...

Motive de forță majoră, cunoscuta dreptate a guvernului unguresc, care mă expatriă de pe pământul sfânt al strămoșilor, apoi lipsa conștiinței de drept, de echitate și de umanitate a patronilor mei (onore și recunoștință celor neclintii și neînfricați) nu-mi dădeau zor să mă ocup cu încercările critice ale d-lui Șimon.

Acum nu intru atata pentru ponderositățile și efectul critice, ci din motivul echității și pentru-ca să nu las vre-o nedumerire, aflu de potrivite și necesare reflexiunile, ce urmază.

D-l Ș. a comis un act de neocomplăsanță — decât nu chiar de uitare de sine — când a întemplantat cu atata maliție un tribut de stimă, un tractat pur școlastic, ba chiar oficios, care — admis fiind de cei în competență — în forma dată trece preste responsabilitatea personală a autorului.

D-l Ș. a comis un act de neseriositate când chiar în publicitate a tractat cu așa puțină demnitate un lucru, despre care foarte puțin (abia 30 de înși) au puțință de a-și câștiga convingeri întemeiate, — nefiind a cel studiu lucrul de pravălie.

Comite apoi d-l critic elementara erōre, când nu face distincție, că produsele literare ori de ce gen și însemnătate ar fi, se numără la literatura acelei limbi, în care sunt scrise. Deci d-sa se încercă a face recenziune unei lucrări neexistente, căci — întru cât se referă la persoana mea — eu unul nu cunosc vre-o lucrare cu titlul „Munții Rodnei“, care se poarte numele meu, ci, da, promit d-lui Ș. că am de gând a scrie de acum.

Se face în fine culpabil prin un păcat mic decum iertat unui critic, exprimîndu-și judecata d-sale — neagră — asupra unei lucrări întregi, cu toate că s'a ocupat numai cu o parte din ea.

Dacă deci, neconsiderînd toate acestea, a aflat de bine să iasă cu „notele critice“ deși așa putea trece la ordinea zilei, mă simt îndemnat a-le lua spre analiză.

Pretinsa critică și-o începe înșirînd 9 numiri topografice, cari nu sunt scrise corect (spunîndu apriat, ca d-sa — bene notandum — nu aprobă procedura. De unde această înaltă competență și olimpică înălțime?)

Referitor la acele numiri constat, că nu puteam trece preste isvōrele indicate în lucrare — mare parte necunoscute d-nului critic — cari deși diferă în unele mici nuanțe, totuși în deobște sunt considerate de competente în materie și quasi oficiose — dat fiind, că sunt luate de basă și la cursurile universitare, deci în acele cercuri, cari singure aveau competența a se pro-

* A se vedă N-rile 150, 156 și 161 ale „Gazetei Transilvaniei.“
1) Se poate vedea în recenziunea comisiei pentru examinarea prof. de școle medii din Clușiu, (1903).
2) Se poate vedea în critica facultății de filosofie de la universitatea din Clușiu (1904).

nunța. Astfel era o urmare firească, că într-o lucrare în limba maghiară să întrebuințeze acele numiri așa precum se află în cărțile de geografie maghiare și chiar în cursurile profesorilor universitari. Dér ori cât ne dōre, chiar și manualele de geografie de la gimnasiile noastre — deci scrise în limba română — scriu cele mai multe numiri topografice cu numirea nngurescă, ca *Czibles, Ünök, Nagy Fietross* etc. etc. (spre es. manualul d-lui Uilăcan după Brozik-Paszlovszky și altele).

În schimb însă acolo unde aveam teren neexploatat de isvōrele amintite, înșir sute de numiri scrise curat romănesce, ca s. es. *Verfu Omului, Piciorul Plescuți, Verfu Repede, Verfu Roșu, Hîros, Curățiel, Vrf. Rebrî, Obârșia Rebrî, Piatra alba, Magura Porcului, Dealu Crucii, Bârlea, Piciorul Negri, La Cruce, Vrf. Poieni, Sietrefu, Trestie, Vrf. Zapodilor, Vrf. Arșiți, Bruhōia, Dealu Cucului, Cerbul, Piciorul Vulpi* etc. etc.

Insistă apoi foarte mult d-l Ș. pe lângă câte-va erōri de tipar, cari chiar după a doua corectură s'au strecurat din necunoștința de limbă a culegătorului (Altă tipografie nu mi-se angajase pentru clișeu hărții). Așa de pildă schimbă pe c cu e și rezultă *Obeneis* în loc de *Obcinis* (sau *Opcinis*); într'alt loc tipăresc *Csovu* în loc de *Cornu*; *Haitu* în loc de *Hoitu*; *Deaba* în loc de *Deaca*.

Aici înse m'a bătut mare noroc, că d-l recensent nu e specialist — precum nu fū culegătorul, care în tractatul de botanică și zoologie, a tipărit în loc de *Quercus* (stejar) = *Quereus* și, horribile dictu, în loc de *Lacerta* (șopărlă) = *Lacerta*. Adece ceva ne mai pomenit, am maghiarizat chiar un cuvînt latinesc (Fiind timpul prea scurt nu era timp de altă corectură; calamități, dar ce să faci). Noroc, că nu l'a coplesit vre-un stimol de botanic ori zoolog, ori de filologie latină, căci în zelul d-sale mi-ar fi sculat în cap pe Cicero, precum într'un cas analog apeliță la Sanscrită.

Ce privește „nota critică“ referitoare la situația ce o are pe hartă *Valea Varului*, adevărat, că nu am măsurat distanța cu verful acului, căci harta e numai schematică și nu srafiată, avînd a reda mai mult generalitățile oro-și hidrografice. Trebuie însă să ai omul ochi foarte sofoști și să nu mai fie în stare a distinge regiunile, ca să potă dice, că aceea — pe hartă — e dusă preste dealuri.

Analog e cazul cu *Tihuța*, care împreună cu *Tiha*, respective *Borgo-Tiha*, obvine în mai multe locuri. S'a întemplant pe o pagină să fie *Tihuța* în loc de *Tiha*, și d-l Ș. îndată îmi face imputare acuzându-mă cu multă maliție, că nu așa fi sciut face distincție între valea *Tihuța* și comuna *Tiha* — cu toate că la p. 13 (deci la început) *Tihuța* e înșirată la locul său, între văi și pasuri.

Observarea cu „*Tesna rece și Tesna puturoasă*“ de asemenea e foarte nenaturală și forțată. După o glumă de spirit (?) dezvoltată atata aparat științific (?) spre a dovedi, ce greșală istorică am comis eu întrebuințînd „*Tesna puturoasă*“ în loc de „*Tesna împutărită*“, — când eu tocmai din gura poporului am audîto în felul acesta. Alt-cum ori-ce filolog ni-ar putea spune, că e mai potrivită expresia primă. Ca argument servesc și faptul, că aceea se folosește — în cazuri analoge — de mii de ani și în alte locuri locuite de Români, unde dominază același geniu creator al poporului. Așa spre es. în munții României, în județul *Prahova* este o vale care se numește: „*Puturoasa*“ (*Sub Măceș*), apoi *Apa puturoasă* (*Îot Sub Măceș*). Tot asemenea în partea Moldovei, deci mai aproape de munții Rodnei, în județul *Bacău*: *pârâul Puturosul* (*Valea Vișoarei*).

Dr. Vasile Meruțiu.

(Va urma.)

MULTE ȘI DE TOTE.

Statistică a teatrelor arse.

O curiosă statistică: De la 1800 încoace teatrele arse au fost în număr de 600. Desastrele cele mai teribile în timpul ultimilor 40 de ani au fost următoarele: Teatrul din Altona, la 1865; opera din Cincinnati la 1866; teatrul regal din Dresda la 1868; teatrul comunal din Brema 1875; teatrul Ring din Viena 1881 (450 victime); teatrul comic din New-York 1884 (300 victime); opera comică din Paris 1886 (250 victime); teatrul regal din Stuttgart 1902. Recordul este ținut de recentul incendiu al teatrului Iroquois din Chicago cu 700 victime.

*

Peveștea unei cununi.

Cu ocazia aniversării de 400 ani a morții lui Ștefan-cel-Mare, ce a avut loc în Iulie trecut la Putna, „Societatea Românilor din München” unită cu „Societatea Românilor din Berlin”, au strâns împreună bani pentru a se pute depune la ziua fixată o frumoasă cunună pe mormântul marelui și neînvinșului erou Ștefan Voevod. Cununa a fost făcută în München cât se poate de frumoasă și impunătoare, alcătuită din lauri și palmieri, împodobită cu două panglice tricolore, având scris pe una următoarele: „Societatea studenților români din München” și „Societatea studenților români din Berlin”. Er pe a doua panglică: „Neînvinșului Ștefan Voevod, atletul creștinătății”.

Coroana acésta a fost trimisă prin secretarul societății românești din München, ca să fie cu ea la timpul hotărât la Putna. Dér din cauza, că la granița Germaniei a fost luată drept marfă pentru desfacere, aplicându-i-se și ca atare o taxă vamală foarte ridicată, care atunci momentan nu pute ca să fie plătită, cu toate protestările și sforțările secretarului societății cununa a fost reținută la vamă.

În timpul din urmă ajunsese chiar de a nu se mai sci nimica de densa, când mai zilele trecute întorcându-se casierul societății în Transilvania și luându-se pe urmele coronei, află, că funcționarul vamal ce o luase în primire a fost transferat la München, luând ast-fel și coroana cu el. Așa că aflându-se de acésta, acum coroana s'a întors éráși la președintele societății, d-l prof. Ioan Ursu, care de astădată a fost însărcinat de a mijloci pe lângă consulul român de aici, ca să intervie pe lângă ministrul de finanțe al Austriei, ca cununa să fie trimisă fără plată vamală, deóre-ce menirea ei e cu tot alta ca aceea a negoțului.

În cas când cererea nu va fi primită, se va face din nou o cotisație printre Românii aflați aci și atunci cununa va fi trimisă studenților români din Cernăuți cu rugămintea de a o depune la locul destinat.

Adevărat, mare bucurie e a ceti mii de scrisori pline de mulțămiri ce în continu sosesc de la acei morboși și suferitori, cari cu ajutorul crucei duble magnetice au devenit pe deplin sănătoși.

D-l Hengler Toma din Rudolfsnad comitatul Torontal scrie următoarele: **Pré stimulate d-le Müller!** Budapesta V Vadász utca 42 A. E. Deóre-ce aparatul domniei tale R. B. nr. 86967, adevă crucea dublă magnetică, pe cumnatul meu de bólele și suferințele ce le-au avut l'a mântuit, vé rog trimiteți mi pe adresa mea cu posta o cruce dublă magnetică.

Domnul Krug Ioan asemenea rógă pe d-nul Müller din Apatin a-i trimite asemenea crucea magnetică pentru nevastă-sa, deóre-ce s'a convins, că numai crucea magnetică o va pute scăpa de dureri, precum a scăpat de bóle pe bu-mica lui.

Un aparat costă 6 coróne.

Anunțuri de căsătorie.

De la 22—27 Octomvrie.

1) George Irimie gr. or. lăutar cu Ana Prejmereanu gr. or. Brașov. 2) Sterian Bălan gr. or. lăutar Brașov cu Reveica Mirița gr. or. Turcheș. 3) Emanuel Bobancu gr. or. culegător tipograf cu Maria Loga gr. or. Brașov.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

Sz. 287—1904 kj.
hagy.

Árverési hirdetmény.

Néhai Sustai Miklós kir. törvényeségi elnök hagyatékához tartozó és nevezetnek szentjános u. 9 sz. alatti lakásán találtató a helyi kir. járás, mint hagyatéki bíróságnak megbizásához képest általam leltározott házi és konyha berendezési tárgyak, ékszerék, arany és ezüst-neműek f. évi november havának 9-ik napján d. e. 9 órakor nyilvános árverésen elfognak adatni.

Ezen árverésre venni szándékozokat oly figyelmeztetéssel hívom meg, miszerint az eladás a leltári becslár mint kikiáltási ár mellett, de azon alól is, a legtöbbet ígérőnek és azonnali készpénz fizetés mellett fog eszközöltetni.

Brassó, 1904 november 3.

(p. h.) **Nemes Péter** s. k.
közjegyző.

„Albina” inst. de cred. și de econ. „Filiala Brașov”

Nr. 27112—1904.

Avis.

Aducem la cunoscința onoratei noastre clientele și peste tot la cunoscința publicului român, că cu începere de la 1 Oct. a. e. am luat asupra noastră și prin urmare reprezentăm „Agentura generală din Brașov” a societății de asigurare „Dunărea” („Donau” k. k. priv. Oesterreiche Versicherungs-gesellschaft in Wien) Acésta societate își are sediul în Viena și posedo o subdirecțiune în Budapesta, pentru Ungaria, ér agentura ei generală din Brașov se estinde asupra tuturor părților transilvănene ale Ungariei.

Societatea „Dunărea” dispune de un capital social de cor. 2.000 000 și de considerabile fonduri de garanție, cari toate la olaltă trec peste cor. 30.000.000. Ea face și pr-meste sub condițiuni și pentru premii foarte favorabile, asigurări contra focului, grindinei, spargerei, furtului, spargerei obiectelor de sticlă și contra primejdiilor împreunate cu transportul, asigurări pe vieță și de rentă viageră.

Ținem să declarăm și cu acésta ocaziune, că precum în ceialaltă nu-

meroși ramă de afaceri de bancă, pe cari i-am cultivat și îi cultivăm, tot astfel și tot cu aceea soliditate și prevenire, stăm de aici încolo la dispoziția onoratei noastre clientele și la a publicului românesc peste tot și în afaceri de asigurare. Cu informațiunī mai speciale servim atât în birourile noastre cât și prin agenții speciali, pe cari îi vom aranja și designa pentru aceste afaceri.

Brașov, 1 Novembre 1904.

„Albina”,
institut de credit și economii
Filiala Brașov.

Conținutul următorilor articoli higienici sunt întrebuințați de cei mai renumiți profesori și medici, și sunt declarați de **forțe bunī.**

Senegin contra tusei, reușelii, dureri de piept, ofitei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lungorei și tusei secl. Vindecă sigur și repede. — Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Capsic unșore contra dureri de óse, podagrei, reumatismului recelilor, durerilor de cap, de dinți și nervi, precum și scrinturilor. Cele mai îmbătrinite bóle le vindecă. — Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Centarin contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greță și vomare, sgirciurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. — Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Kalijodsarsapari mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tinerețelor. — Prețul 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons închiderea scaunului e cauza durerilor morburilor, precum palpitatea de inimă, amețeli, oureii de cap și altele. Deci cine sufero de încheierea scaunului, numai decât se comandeze Laxbonbons, zaharele purgative, placute și dulci la gustat. — Prețul 1 corónă.

Faceți încercare despre ori-ce articol și Vă veți convinge.

Cornel Demeter,

apotecar în Szászváros, Piața școlei nr. 39.

Prima fabrică sistematică
de impletituri de lână (tricouri)
a lui **Emil I. Stoian**
în Bran (Törösvár),
lucrăză diferite articole: Vestóne, Giletce, ciorapi, fuste etc., cu prețurile cele mai moderate. 1540,2—3.

La esposițiile higienice din Cairo în anul 1895 și în Londra la anul 1896 a fost premiat **SPIRITUL REUMA** a lui **Widder** cu diploma de onóre și cu medalie de aur. Probat de capacitate medicale și întrebuințat cu succes în spitale

SPIRITUL-REUMA
și **FLUID de PUTERE**,
are efect sigur la toate părțile corpului și anume: **contra reumatismului, durere de nervi, șoldină, ischias, asthmă ș. a.** În multe casuri efectul este atât de mare, că după o fricțiune încetăză durerile.

Dureri de dinți și cap vindecă în 5 minute
Prețul unei sticle cu instrucție 1 corónă, sticle mai mari cu 2 cor. 40 bani.

Depou principal în Budapesta:
la farmacia D-lui **Josif Török**
Király-utca nr. 12., și Andrássy körút nr. 26,
și la d-l **Dr. A. Egger**, Váci körút 17.
asemenea în toate farmaciile din provincie, precum și la proprietarul

WIDDER GYULA
farmacist în Sátorajka-Újhely.
Comande din provincie se efectuează prompt.
Depou în Brașov la Victor Roth farmacia la Ursu, Alexina Jekelius, Franz Kelemen, Friedrich Stenner, Karl Schuster, Ed. Kugler. In Co-halm: la E. Victor Milas.

6—20,1532.

Băile Libanului lângă **ORADEA-MARE.**
de cură „**FELIX**”
Loc de **CURĂ** iarna și vara.
Isvorul termal, natural sulfuros cel mai abundent din Europa având 49° C. și o cantitate de 17 milioane litri pe zi. Folosește la bóle de **reumatism, șoldină**, precum se face și **cură de beut și scaldat.**
Sesoul de érnă se introduce pentru prima órá în acest an.
În acest an s'au aranjat din nou 165 odăi comode. Băile sunt înconjurate de un parc și pădure de 70 jugăre. Circulația anuală a pacienților trece peste 7000 — Vara circulă zilnic 16 trenuri, iérna 4 Are medie stabil, stația călei ferate, poștă, telegraf și telefon chiar în stabilimentul de băi.
Prospecte se trimit la dorință gratis și franco.
Pensiune dela 1 Oct. până la 1 Malu (băi și întreținere completă) dela 18 florinī în sus pe săptămână. (1543,1—6.)

In **24 Noemvrie a. c.** se începe un nou ciclu al loteriei de clasă ung. la care se vor trage din nou

câștiguri de 14 milioane 459,000 coróne.

Invităm la participarea acestei loterii, care represintă cele mai mari șanse de câștig din lume, și oferim din puținele losuri cu numerī de noroc ce le mai avem:
Un los întreg à cor. 12.—, o jumătate à cor. 6.—, un pētrar à cor. 3 —, o optime à cor. 1.75 bani.

Câștigul cel mai mare în cazul norocos este
Un milion de Coróne.

Casă de bancă **JACOB L. ADLER & FRATE, Brașov.**
(Casa de bancă Jacob L. Adler & Frate în Brașov represintă cea mai mare colectură principală a loteriei de clasă ung. din provincie și-au plătit deja clienților săi prompt și culant câștiguri principale de 200,000, 100,000, 70,000, 30,000, 20,000, 10,000 Coróne etc.) (1534),3 - 10.

PAGLIANO-SIRUP

cel mai bun mijloc de curățirea sângelui, inventat de
PROF. GIROLAMO PAGLIANO
FLORENZ - Via Pandolfini (ITALIA).

Un tiner absolvent de comerciale caută un post de cassar la vre'o bancă ori prăvălie, depunând o cautiune de 3000 Coróne.

Informațiunii la administrațiunea „Gazetei Trans.” 1-3,1545.

Cumpăr corne de capre negri și de capre roși. Colți de porci sălbatici, cap de urs, ris etc.

PIPER,
 în Zărnești.

1531,2-2.

De vëndare!

190 — stupi puși pentru iernat în coșnițe, precum și mai multe coșnițe góle, numeroase cadre, montare completă cu instrumente de stupărit vinde

BIRÓ SANDOR, inv. diriginte.
 Locuința: Strada vamei Nr. 29

Informațiunii se pot lua zilnic la 12 óre a. m. și la 2 séu 4 óre p. m. 1525,2-8.

Pomi.

Arbori decorativi, Borbonari, Gladici, Salcami etc. etc. se pot procura cu deosebire din

Școala de pomi de 30 Jugere a lui
FISCHER & Comp.
 în Nagyenyed (Ungaria).

Cataloge se trimit gratis și franco în limba nemțescă, ungerescă și românescă.

Tómma este timpul cel mai bun de plantat. 5-6,1518.

Liferant al Curții Ces. și reg.

M. Neumann

Wien, I. Kärntnerstrasse 19.

Costume de băieți de școlă . . . Cor. 10	Costume de fetițe . . . Cor. 16
Costume de băieți matrosi „ 12	Jachete bord de fetițe „ 16
Jachetă bord „ 16	Jachete de fetițe „ 20
Saco de băieți pentru patinat „ 20	Saco de fetițe pentru patinat „ 20

La comande se se arăte etatea.
Cataloge ilustrate gratis.
 Comande din provincie cu ramburs.
 Ce nu convine, se restituie bani. 1528,4-12.

Un Sifon apă de Sodă 8 bani.

Fabricanții de apă de Sodă în Brașov.

Au onórea a face cunoscut Onor. public, că cu începere de 1 Novembre a. c. se vinde

Sifonu cu apă de Sodă cu 8 bani.

Aducând multe mitele nóstre pentru increderea de până acuma, ne rugăm ca și pe viitor a Vă procura apa de Sodă dela fabricele nóstre, ca și până acuma.

Cu tótá stima
 Fabricanții uniți de apă de Sodă în Brașov.

Un Sifon apă de Sodă 8 bani.

ISVORUL de APĂ AMARĂ FRANCISC IOSIF se distinge

după declarațiunile autorităților medicale:

- „Resultat în tot'dauna sigur și mulțumitor“.
 Prof. Dr. Erhardt, Berlin, director al clinicei medic.
- „Chiar și în cautițăi micl are efect și nu este desagreabilă la beut“.
 Prof. Dr. Kussmaul, Heidelberg, director al clinicei medic.
- „În cantitate mică, abia 150 gr. are efect sigur“.
 Prof. Dr. de Korányi, Budapesta, director al clinicei medicale.
- „În general lăudată ca avënd gust bun“.
 Prof. Dr. de Buhl, München, director al inst. patologic.
- „Un gust mult mai bun, decât la alte ape“.
 Dr. Hofmeyer, Berlin, medic dirigent al spitalului Elisabet.
- „Produce efect chiar și în casul, când intestinul este iritabil, fără dureri și fără greutăți“.
 Prof. Dr. de Leube, Würzburg, director al clinicei medicale.
- „Întrebuințarea este liberă de ori-ce consecințe desagreabile“.
 Prof. Dr. Baccelli, Roma, directorul clinicei medic.
- „Supără acțiunea stomacului, mai puțin decât alte ape minerale“.
 Prof. Dr. Theodori, București, medicul regal.
- „Chiar la întrebuițare mai îndelungată nu provócă indispoziții“.
 Prof. Dr. de Bamberger, Viena, director al clinicei medic.
- „Efect unitar, fórte bun, chiar și la întrebuițare mai îndelungată“.
 Prof. Dr. Drasche, dirigintele sect. V., a spitalului general.
- „Se întrebuițază cu folos până în ultimul timp“.
 Prof. Dr. Schauta, Viena, director al clinicei I., pentru bóle de femei.

Certificatul ministrului de răsboi c. și r. (secția sanitară) în Viena.

„Apa amară Francisc Iosif are aprópe fără esceptie efect sigur și repede, necausând nici chiar la întrebuițare mai îndelungată indispoziții secundare. Bolnavii o beau bucuros din cauza gustului plăcut.“

APA MINERALĂ „FRANCISC IOSIF“

se póte căpăta în tóte depositele cunoscute de ape minerale.

DIRECȚIUNEA în BUDAPESTA.

Spre a-se asigura contra amăgirilor, consumentul să cêră expres „Apa amară „FRANCISC IOSIF““.

18-20.1301.

O parte de mărfuri în Salonul de resturi, Strada negră Nr. 35.

Am onórea a aduce la cunoscința Onor. public din oraș și de afară, că am făcut cumpărături în persoană la Viena pentru

SESONUL de ÉRNĂ
 și mărfurile deja au sosit.

Mé rog la cas de trebuință a mé onora cu visitarea depositului meu cel nou, unde se va câștiga convingerea, că sunt în stare a vinde mărfuri solide de cele mai nouă și moderne, cu acelea-și prețuri cum se vind de alții la desfacere totală.

Cu tótá stima
JULIUS RESCHNER.

Stofe fórte frumoșe și ieftine pentru costume bărbătesci.

MAREA BANCROTĂ!

New-York și Londra n'au lăsat necruțat nici continentul european și marea fabrică de argintărie s'a vëndut necesită să dăruiască întregul ei deposit în schimbul unei răsplate micl pentru muncă.
 Eu sunt împuțernicit să îndeplinesc acest mandat.

Eu trimit: prin urmare ori cui, următoarele fl. 6.60 și adecă: obiecte pentru mica sumă de

- 6 cuțite fine de masă cu lamă veritabilă engleză;
- 6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată;
- 6 linguri de argint patent american;
- 12 lingurițe de argint pentru cafea patent american;
- 1 lingură de argint pentru supă patent american;
- 1 lingură de argint pentru lapte patent american;
- 6 cesci Victoria englezesci;
- 2 candelabre de masă;
- 1 strecurătoare pentru ceii;
- 1 zaharniță;
- 42 bucăți la un loc fl. 6.60

Tóte cele 42 de obiecte sus amintite au costat mai nainte fl. 40 și acum se pot cumpăra pe prețul bagatel de 6. fl. 60.

Argintul patent american este un metal alb, care își păstrează colórea argintului 25 de ani, despre ceea-ce se garantéză. Cea mai bună dovadă, că acest inserat nu e șarlataniă, mé simt îndatorat în public, că ori-cine, căruia nu-i convine marfa îi trimit banii înapoi, nimenea însă se nu trecă cu vederea ocasiunea acesta favorabilă, de ași procura această garnitură pompóasă, care cu deosebire se potrivesece pentru

Cadouri ocașionale și de nuntă!
 (în economia casei.)

Depou numai la **A. HIRSCHBERG-S**

Telephon Nr. 7114. **Exporthaus von amerik. Patent-Silber-warenfabrik WIEN, II., Rembrandtstrasse 19**

Se trimite în provincia numai cu rambursă postală séu cu trimiterea sumei înainte. Praful de curățit aceste obiecte 10 cr.

Veritabil numai cu marca:

Extras din scrisorile de recunoștință.

Sunt fórte mulțumit cu trimiterea garnituri, și se-mi mai trimitți încă o garnitură cu fl. 6.60. — Kolozsvár. Exelens Baronin Bánffy.

Sunt fórte mulțumit cu trimiterea garnituri, și se-mi mai trimitți încă una. Bozovics, Sándor Keresztessy, suprefect.

Stimate Domnule!

Sunt fórte mulțumit cu garnitura. Mé rog a-i trimitte și sócrei mele, baronesei Nyary nasc. de Somogyi, trei asemenea garnituri la Szunto. Baron Iulius Nyary.